

De geschiedenis van Johannes, de zoon van Zebedeüs, de apostel en evangelist.¹

Inleiding.

De geschiedenis van Johannes, de zoon van Zebedeüs, die aan de borst van onze Heer lag tijdens het diner en zei: 'Heer wie zal U verraden?'² Deze geschiedenis over Johannes is opgesteld door Eusebius uit Ceasarea.³ Hij vond het in een Grieks boek wat in het Syrisch vertaald was. Zo leerde hij over zijn manier van leven, geboorte en verblijf in de stad Efeze nadat onze Heer in de hemel was opgestegen.⁴

Hoofdstuk 1.

(H) De apostelen spreken af om het evangelie aan de wereld te verkondigen

Nadat onze Heer naar de hemel was opgestegen, toen de paasdagen afgerond waren en de Trooster naar de bovenkamer gekomen was en alle apostelen vervuld waren met de Geest der heiligheid en ieder van hen in een andere taal sprak,⁵ ontstond na enkele dagen bij iedereen de behoefte, omdat zij vol waren van de Geest der heiligheid, dat zij er op uit zouden gaan om de waarheid van de Enige (geborene), het Woord van God, te verkondigen en te prediken, het ten gehore brengen van het machtige geloof voor alle naties die zich onder de hemelen bevinden.

Nadat Simon Petrus klaar was met spreken zeiden zij tegen elkaar: 'Nu dat onze Heer Jezus alles vervuld heeft dat nodig is voor ons zwakke geslacht, is het ook noodzakelijk voor ons dat wij nauwgezet alles doen wat Hij ons geboden heeft. Want Hij zei tegen ons toen Hij omhoog naar de hemel ging, weg van ons, tijdens dat Hij ons zegende: *'Ga uit, leer en doop in de Naam van de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid. Iedereen die gelooft en gedoopt wordt zal leven.'*⁶ Daarom is het voor ons ook noodzakelijk, mijn broers, om over de hele wereld te zweogen en te werken en om de landen in te trekken. Om te preken en al degenen die afgoden aanbidden, met plengoffers aan duivelen, die voor beelden zijn neergebogen en neergevallen zijn op hun knieën voor de vervloekte demonen, om deze kinderen van de linkerhand te onderwijzen. Laten wij ons inzetten en het licht laten schijnen in het oor dat de Boze heeft verblind, en laat de vader der leugen⁷ onder ons aller voeten vertreden worden.'⁸

(H) Ieder gaat naar het land dat hem door God is opgedragen

Toen deze woorden gesproken waren door de gezegende vergadering van de apostelen, namen zij lichamelijk afscheid van elkaar, ieder van hen vol van de Geest der heiligheid die van de Vader uitgegaan is en naar hen gekomen is, zoals de geliefde Zoon het hen beloofd had.⁹ Ieder van hen ging naar het land en gebied dat hem door de genade (van God) was opgedragen.

(H) Johannes gaat naar de Efeziërs, gebed en belijdenis over Jezus

Het geval was dat de heilige maagd die Johannes heette, de zoon van Zebedeüs, vertrok, met de genade (van God) die hem, door de Geest der heiligheid, vergezelde en hem zou leiden naar het land van de Efeziërs, waar het hoofd en de macht van afgoderij heerste. Toen hij vertrokken was en Jeruzalem had verlaten, richtte hij zich op Efeze. Op de derde dag nadat hij op reis gegaan was, nam hij een houten kruis en zette dit op in de richting van het oosten. Hij knielde neer en bad het volgende: 'Heer Jezus, nu Uw belofte is uitgekomen en wij Uw volheid allemaal ontvangen hebben, geef de kring van Uw apostelen dat het zwakke geslacht van de mensheid wordt versterkt als wij, waar dan ook Heer, Uw geboorte uit de maagd,¹⁰ Uw wonen onder de mensen,¹¹ Uw lijden aan het kruis, Uw dood en graflegging, Uw opstanding op de derde dag en Uw opstanding

naar de Vader,¹² naar de hemel noemen. In haar kindertijd heeft de Boze haar bedrogen en gevangen genomen en misleidt om afgoden te aanbidden en slachtoffers aan demonen te brengen en om te buigen voor gevoelloze stenen. Ja Heer, luister naar mij en geef antwoord! Laat de duivelen van de legioenen van Satan huilen, overal waar één van ons Uw evangelie brengt. Laat de hele vergadering van de apostelen met het geluid van Uw lofprijs dat luid uit iedere plaats klinkt verrijkt worden. Laat de demonen beven als deze stemmen schallen te midden van Uw kerk en houd van Uw kerk in herinnering, die U met Uw kostbare bloed gekocht hebt, dat Uw Vader door haar met de hele schepping verzoend zal worden.¹³ U bent het Licht der lichten Heer en omdat het U goed leek, wandelde U op aarde in de liefde van Uw Vader. U heeft U vernederd ten opzichte van Uw majesteit,¹⁴ zodat U ons op zou kunnen richten uit de vernedering waarin de mensenmoeder door zijn jalousie, ons gebracht heeft.¹⁵ U heeft gesproken en wij hebben met onze oren van vlees gehoord: *'Ik en mijn Vader zijn één,'*¹⁶ en *'hij die mij gezien heeft, heeft de Vader gezien.'*¹⁷ Met dit vertrouwen Heer, smeek ik als jongeling dat U mijn gebed verhoort. Want ook ik vertrouw erop dat ik, met mijn metgezellen, de Geest der heiligheid ontvangen heb. Ik heb ze ontvangen en zie, ik ben er vol van. Alles wat ik Uw Vader vraag in Uw Naam zal Hij mij geven.¹⁸ Niets zal te moeilijk zijn voor één van degenen die in U geloven, maar wat zij ook vragen zullen zij ontvangen.¹⁹ Ja Heer, geef mij dat ik in Uw evangelie mag blijven en zal opgroeien in de gehele waarheid.²⁰ Want ik spreek de waarheid, dat U van den beginne bent, het Woord dat van de Vader uitgegaan is²¹ en U bent in de wereld verschenen in het lichaam (dat afstamt) van Adam, van de maagd Maria die bewaard was in haar maagdelijkheid. Er is geen tijd geweest dat de Vader zonder U was, of U zonder Hem.

Voor ons heeft U de fundamenten van de aarde gelegd en Uw genade liet U neerbuigen. U kwam binnen door het oor van de maagd en woonde negen maanden in haar. U werd uit haar geboren en kwam ter wereld, geminacht en klein. Uit de wereld heeft U ons uitgekozen, opdat de wereld door onze prediking zou leven. Nu zal ik naar de plaats gaan Heer waar Uw hemelse genade mijn oog op gericht heeft, moge het zo zijn dat zij zich bekeren en discipelen worden, gedoopt worden in Uw Naam en in de Naam van de Vader die U gezonden heeft en Uw Geest der heiligheid ontvangen, die uit Uw Vader is voortgekomen en zie, in ons woont. Moge het zo zijn dat de gesneden beelden van dwaling vernietigd worden en bouwt U voor Uw priesters kerken ter verheerlijking van U en, in plaats van huizen en altaren voor plengoffers aan demonen, altaars voor Uw woonplaatsen. Moge het zo zijn dat dezen die door middel van ons de weg en paden nemen die naar U leiden, altijd lofprijs tot U doen opstijgen, amen.'

Hoofdstuk 2.

(GP) Jezus draagt op te gaan en niet te aarzelen

Nadat de heilige Johannes dit gebed gesproken had, sprak onze Heer Jezus met hem uit de hemel en zei tegen hem: *'Ik heb u mijn vrede gegeven en heb u niet beroofd achtergelaten. Zie, ik ben met u tot aan het einde van de wereld.'*²² *Wees niet bang zoon van Zebedeüs! Ga, predik en sla geen acht op wat u zou moeten zeggen of wat u zou moeten spreken.'*²³ *Maar wanneer u deze stad en dit land bekeerd heeft van fouten, is ook een andere groep discipelen, die zal werken in dienst van het evangelie, ertoe bestemd om te komen en alles te zien wat ik door uw handen zal doen. Ga en aarzel niet!'*

(H) Johannes predikt onderweg Jezus

Nadat Hij het gesprek had beëindigd stond Johannes op en ging vol vertrouwen op weg, zich verheugend in de vreugde van de

Geest der heiligheid. Hij was gekleed zoals een Palestijn gekleed was, hij liep blootsvoets en gaandeweg predikte hij in de steden en de dorpen over onze Heer Jezus de Messias, achtenveertig dagen lang. Sommige zeiden: 'Hij is gek,' anderen zeiden: 'Nee, laat hem met rust, want hij komt uit een ver land en kent onze machtige goden niet. Maar als hij binnengekomen is en ervan geleerd heeft, dan zal hij van ze houden en aan ze offeren.' Maar ook veel mensen uit (klein) Azië luisterden graag naar hem en geloofden en dachten dat zijn prediking waar was. Gedurende drie dagen doopte hij ongeveer tweehonderd zielen en maakte hen wegwijs op de weg van de waarheid.

Hoofdstuk 3.

(H) Johannes komt in Efeze aan en huilt om de afgoderij daar

Hierna trok de heilige Johannes verder om aan te komen in de stad van de priesters. Hij onderhield zichzelf door, van het negende tot het negende uur (iedere twaalf uur), als hij klaar was met bidden, brood met kruiden en een portie gekookte linzen te eten, die hij zelf kocht in iedere stad waar hij kwam, en alleen water te drinken. Hij zonderde zichzelf af, zodat hij zich niet zou mengen tussen de heidenen. Deze grote en uitgekokene, de heilige Johannes kwam, zoals wij dat gevonden hebben in de op papier geschreven boeken, de archieven van de goddeloze keizer Nero, in de stad Efeze aan. Hij richtte zijn ogen op de stad Efeze en zie, uit haar midden steeg rook op, want er werd een heidens feest gehouden en zij brachten offers aan de duivelen. Hij bleef verbaasd stilstaan en zei: 'Waardoor komt deze vuurzee die, zie, de zon bedekt zodat zij niet schijnt over de huizen van de stad?' Van schrik bevangen kwam hij aan bij de zuidelijke poort en toen hij daar rondkeek, zie, het beeld van de afgod Artemis stond boven de poort, met diverse verfsorten geverfd, met goud geverfde lippen en een sluier van fijn linnen die haar gezicht bedekte. Een lamp brandde voor haar. Toen de heilige Johannes keek en haar zag, dacht hij erover na, zuchtte en huilde over de stad. Hij ging daar weg en liep verder naar een andere poort waar hij hetzelfde zag staan. Zo liep hij om (de stad) en zag dat het bij alle poorten precies hetzelfde was.

(H) Johannes geconfronteerd met de oude vrouw die de afgoden aanbidt

Uiteindelijk naderde hij de oostelijke (poort) en zei tegen een oude vrouw die daar stond en haar aan het aanbidden was (hij zij het in de taal van het land): 'Mevrouw ik zie dat u een vrouw bent die al op leeftijd gekomen bent, wat betekent dit beeld dat u aan het aanbidden bent?'

Zij zei tegen hem: 'Weet u niet mijn zoon wat u ziet? Dit is onze dame, haar beeld is uit de hemel gevallen en zij verzorgd al het lichamelijke.' Hij dan, die nog een jong lichaam had en langer was dan de hele kring van de broers, Johannes de heilige maagd, werd kwaad op haar en zei: 'Zwijg, oude vrouw! Want uw verstand is verzwakt vanwege het offeren aan onreine dingen. Spreek niet met mij over de dochter van Satan.' Maar zij boog zich voorover, vulde haar vuisten met modder en grind en wierp het in zijn ogen. Hij vertrok en ging daar weg.

(H) Gebed van Johannes voor bekering van de stad Efeze

Hij liep een klein stukje verder, knielde neer en begon te bidden en te smeken. Hij hield zijn hand tussen zijn knieën vanaf het zesde uur tot het negende en bleef huilen en kreunen en zei: 'Heer God, sterk en machtig, geduldig en rijk aan genade. U bent Degene die vanaf het begin Uw geduld getoond heeft, tot wel honderd jaar, aan hen, de generatie van Noach, die tot berouw geroepen werd.²⁴ Maar zij toonden geen berouw totdat de vloed kwam en die hele generatie wegspoelde. U bent Degene die uw Enige Geliefde Zoon gestuurd heeft, zodat de wereld leven zou kunnen hebben door Hem. Hij kwam en heeft goede daden gedaan, zoals U, omdat Hij uit U voortgekomen is.

U bent Degene die, toen de Israëlieten het kalf aanbaden, een aanleiding zag om tegen Mozes te zeggen: 'Laat mij toe om dit volk te vernietigen.²⁵' want zij eerden U niet, want U wilde dat zij tot U zouden bidden omdat U zich enorm verheugd in het leven van mensen. Dus ook Uw Geliefde Zoon en onze Heer Jezus de Messias bad en zei, toen de Joden Hem meenamen om Hem te doden: 'Vergeef hen, want zij weten niet wat ze doen.²⁶' Deze genade dus, die eeuwig in U is, wordt ook in Uw Zoon gevonden, want U bent één. Keer Heer het hart van deze verdwaalden die, zie, roepen en het uitschreeuwen naar duivelen. U bent gekomen om de boze te doden, laat hem niet met opgeheven hoofd in de vergadering van deze stad (aanwezig zijn), laat het geluid van het brullen van de leugenachtige duivels niet klinken. Eenmaal bent U gestorven en heeft ons, samen met Uzelf, tot leven gewekt. Sla Satan neer want, zie, hij heeft het beeld dat naar Uw gelijkenis gemaakt is,²⁷ neergeworpen en vernederd voor de ogen van legioenen van zijn demonen. Breng die verdoemde beelden terug tot minachting, niet alleen in deze plaats, maar in elk gebied waar onze prediking klinkt. Ja Heer, U heeft ons geleerd dat wij nederig en bescheiden in deze wereld zouden moeten wandelen. Luister naar het gebed van Uw dienaar Johannes en laat mij deze stad binnengaan, het teken van Uw kruis dragend en leidt mijn pad aan de rechterhand. Waar U het goed vindt, laat er een plaats zijn waar ik mijn levensonderhoud kan verdienen als inhuurkracht totdat Heer, deze stad U volgt en Uw Naam belijdt.'

Hoofdstuk 4.

(H) Johannes aan het werk bij Secundus

Toen hij de poort van Efeze was binnengegaan, keek hij naar rechts en zag daar een bad dat gemaakt was om je lichaam te wassen. Hij liep daar naartoe en zag de man die het bad beheerde, hij heette Secundus. De heilige Johannes sprak met hem en zei tegen hem in de taal van het land: 'Ik wil u het volgende vragen meneer, bent u wellicht genegen om een vreemdeling bij u in dienst te nemen?' Secundus, die het bad beheerde, zei tegen hem: 'Hoeveel wilt u dagelijks bij mij verdienen?' Maar de heilige Johannes zei tegen hem: 'Wat u bereid bent om te geven, geef dat.' Hij kwam met hem honderd shamune per dag overeen en nam hem aan. Hij liet hem meehelpen met wat hij deed en liet hem takkenbossen halen voor degenen die het bad verwarmden. Veertig dagen was hij bij hem, iedere dag ontving hij zijn loon. Secundus zei op enig moment tegen deze heilige man: 'Ik zou graag willen weten wat u met uw loon doet. Want zie, alle afgelopen dagen heeft u voor uzelf nog geen schoen of jas gekocht. Vertel mij of het genoeg is en zo niet, dan betaal ik uw loon vooruit en zal ik alles kopen wat u nodig hebt, want u bent een vreemdeling en heeft geen familie hier.'

(G) Johannes refereert aan het gebod om niets extra's mee te nemen onderweg

Maar de heilige Johannes zei tegen Secundus de badmeester: 'Ik heb een Meester en Hij heeft mij en de leerlingen die mijn vrienden zijn opgedragen dat *niemand goud of zilver of koper in zijn beurs zou mogen bezitten, of twee jassen*. Ik kan deze opdracht niet negeren, anders zou hij boos op mij zijn.' Secundus zei tegen hem: 'Wie is uw Meester, en hoe heet Hij? Het is toepasselijk dat u mij dit verteld, anders zou hij nog kunnen komen en mij te grazen nemen, als hij een hard man is, kan hij mij nog aangeven en mij groot verlies doen lijden! Want het is iets verschrikkelijks en vanuit de wet gezien afschuwelijk dat iemand een ander in dienst neemt zonder de toestemming van zijn meester.' De heilige Johannes antwoordde en zei tegen de badmeester Secundus: 'Wees niet bang Secundus, u zoon uit vrije ouders! Want mijn Meester zal niet kwaad op u zijn, want Hij heeft mij naar u toe gezonden en geleid.' Secundus zei: 'Maar waarom heeft u mij dit niet eerder dan vandaag verteld, dat u een slaaf bent en een Meester hebt?'

(H) Johannes getuigt over Jezus en Zijn werk vanaf het begin der schepping

De heilige Johannes zei tegen hem: 'Mijn Meester is in de hemel en doet alles wat Hij wil, op aarde, in de zeeën en in alle diepten. Op Zijn wenk is alles gemaakt, het zichtbare en het onzichtbare, en Hij heeft alle geschapen dingen opgebouwd. Hij heeft de lichten aan de hemelkoepel gemaakt en heeft de mens naar Zijn spiegelbeeld gemaakt. Toen Satan met zijn jalousie kwam en Eva raad gaf, luisterde zij naar zijn woorden en deed Adam zondigen waardoor hij overtrad wat hem geboden was. Zij gingen weg uit het paradijs en werden vluchtelingen. Zij bewerkten de grond, vermenigvuldigden zich, namen toe en bevolkten de aarde. En Satan beraamde een complot en vervulde de hele mensheid met de liefde voor afgoden en offergaven aan duivels, het neerbuigen voor het werk dat zij zelf gemaakt hebben. Zo zorgde hij ervoor dat zij hun Schepper vergaten en hen vereerden die geen goden zijn. Maar de goede Heer was geduldig met hen totdat zijn geliefde Noach kwam. Gedurende honderd jaar maakte Hij hem een prediker, terwijl hij een ark voor zichzelf aan het bouwen was.²⁸ Zo zouden zij zien en berouw kunnen tonen en zich afkeren van de verkeerdheid van hun daden. En toen zij onze Schepper afwezen, kwam zijn boosheid op, Hij stuurde het water van de vloed en spoelde hen allemaal weg.²⁹ Nadat het water van de vloed was afgenomen, werd de wereld door Noach opgebouwd en volgden de generaties elkaar op. De wereld werd (weer) bevolkt op de wenk van haar Schepper. De gedachten van de mens waren (echter) verbonden met het doen van verkeerde en slechte dingen en het zich afkeren van de Levende God. Maar de genade van de Schepper van de mensheid bleek overduidelijk en Hij toonde zich betrokken bij de degeneratie van het zwakke geslacht dat wij zijn. Hij stuurde de profeten om Zijn waarheid te verkondigen, maar zij kozen ervoor om niet naar hen te luisteren, sommige sloegen zij en sommige stenigden zij. Maar in deze tijd, wat de eindtijd is, is de ene geliefde Zoon, Zijn Enige gekomen, die bij Hem was vanaf de tijd dat Hij bestond. Hij werd gezonden, Hij kwam binnen door het oor van de vrouw en woonde negen maanden in haar, zonder Hem te verlaten die Hem gezonden had. De hoogten en diepten waren vol van Hem en werden geregeerd door Hem, omdat Zijn Vader dat zo wilde. En toen de negen maanden voorbij waren, werd Hij uit de vrouw geboren, het Woord dat vlees geworden is,³⁰ en haar maagdelijkheid bleef voor eeuwig onberispelijk. Hij groeide in het lichaam voor de ogen van mensen op en wandelde als mens tussen de mensen. Hij, het Woord van God, vrij van zonde.³¹ Hij groeide op tot de volwassen leeftijd van dertig jaar en koos leerlingen voor Zichzelf uit.³² Zij bleven bij Hem terwijl Hij in de woestijn leefde. Op het (bruilofts)feest in Kana maakte Hij wijn uit water.³³ Toen er brood gevraagd werd, stelde Hij vierduizend mannen tevreden met vijf broden van gerstemeel, naast de vrouwen en kinderen (die erbij waren). Zij aten en er bleef over en zij namen zoveel als zij maar konden dragen mee terug naar huis.³⁴ Ook een andere keer verzadigde Hij duizenden (mensen) in de woestijn, nadat Hij hun lammen en zieken genezen had en de ogen van de blinden geopend had, waarvan sommigen tot op dit moment nog leven.³⁵ Hij liet de doven horen, reinigde de melaatsen, deed de dochter van Jaïrus, het hoofd van de synagoge, opstaan nadat ze gestorven was.³⁶ Zie, zij woont met haar vader in de Decapolis, als u erheen wilt gaan dan kunt u het van haarzelf leren. Ook de zoon van de weduwe uit Naïn (overkwam hetzelfde),³⁷ en Lazarus nadat zij hem vier dagen eerder in het graf gelegd hadden.³⁸ Nog veel meer hierover kunt u horen als u naar mij zou willen luisteren, geloven en Zijn dienaar zou willen worden Secundus. Na tweeëndertig jaar, toen het drieëndertigste begonnen was, haatte het Joodse volk Hem en verafschuwden zij Zijn goede werken, net zoals zij Zijn Vader verafschuwden en voor zichzelf een kalf op de Horeb maakten.³⁹ Zij leverden Hem aan de heerser Pilatus over en geselden Hem.⁴⁰ Zij trokken Hem Zijn kleren uit en bespotten Hem, zij spuwden Hem in het gezicht en hebben een doornenkroon geweven die zij Hem op Zijn hoofd

gezet hebben.⁴¹ Aan een boom hebben zij Hem gekruisigd en gaven Hem azijn en gal te drinken.⁴² Zij staken een speer in Zijn zij en Hij schreeuwde met een luide stem aan het kruis: ('Mijn Vader vergeef hen').⁴³ Nadat wat door de profeten voorgezegt was vervuld was, werd de zon vanaf het zesde tot het negende uur verduisterd en op die vrijdag was de hele wereld verduisterd.⁴⁴ Het voorhangsel van de tempel scheurde.⁴⁵ De keien en rotsen die de graven rondom Jeruzalem versperden werden gespleten en de doden kwamen eruit en gingen luid roepend de stad binnen.⁴⁶ Zij kwamen en aanbaden Hem terwijl Hij aan de boom hing en velen van hen leven nu ook nog. Zij haalden Hem van de boom af en de bestuurder Jozef, een man vol van waarheid, wikkelde Hem in een linnen doek en legde Hem in een graftombe.⁴⁷ Op de derde dag stond Hij op uit het graf,⁴⁸ wij zagen Hem en Hij sprak met ons,⁴⁹ wij aten brood met Hem en wij voelden Hem⁵⁰ en geloofden en wisten waarachtig dat Hij het Woord is dat vlees geworden is en onder ons gewoond heeft. Hij is naar boven, de hemel ingegaan en zit nu aan de rechterhand van Zijn Vader.⁵¹ Hij heeft ons kracht gegeven om leven en zegeningen te geven aan iedereen die in Zijn Naam geloofd. En Hij zei tegen ons: *'Trek erop uit, onderwijs en doop hen in de Naam van de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid, iedereen die gelooft en gedoopt is zal leven.'*⁵² Nu bid ik u Secundus, want ik heb u tijdens deze dagen onderzocht (en gezien) dat u geen lasteraar bent, maar veel goede daden doet en vreemdelingen liefheeft. Ontvang wat ik tegen u gezegd heb en denk niet dat ik een bedrieger ben. Maar ga met mij mee naar het land Galilea als u wilt, dan zal ik u sommige van de doven,⁵³ blinden,⁵⁴ gebochelden, verlamden⁵⁵ en melaatsen⁵⁶ die Hij gereinigt en opgericht heeft laten zien, want zij leven nog. Maar als u niet kiest om te komen en toch gelooft, dan bent u meer dan ik die Hem gezien heb en bij Hem geweest ben, want u gelooft dat Hij God is die deze dingen gedaan heeft, dan zal Hij u bekeren en u wit en schoon maken van de stank van onzuivere offers. Ja broer! Stel mij gerust, dan zal uw wandel gezegend zijn en zult u herkenbaar zijn voor Hem in de nieuwe wereld.'

(H) Secundus bekeert zich hierna

Secundus de badmeester was gaan zitten, stomverbaasd over wat hij Johannes hoorde zeggen en zich afvragend wat dit te betekenen had. Hij begon met hem te zeggen: 'Het is wonderlijk wat u mij gezegd heeft en grenst aan het onmogelijke. Want zelfs al zou Hij God niet zijn, die uit de hemel neergedaald is, dan past het nog dat in Hem geloofd zou worden en (Hij) God genoemd zou worden, omdat Hij uit de baarmoeder gekomen is zonder dat de maagdelijkheid van Zijn moeder gebroken werd bij Zijn geboorte. Het is zeer te betreuren als iemand verloochend dat Hij God is. Hij die de doden deed opstaan en de Schepper is die wijn uit water maakte. Hij heeft de macht over ons gestel en daarom opende, genas en reinigde Hij (het). Deze is het dus waard om God genoemd te worden en niet zo iemand aan wie ik, zie, al ongeveer zestig jaar geloften en plengoffers betaald heb, en zij heeft de ogen van mijn zoon die blind was niet geopend. Maar nu Johannes, mijn zoon, laat het als een geheim (tussen ons) bewaard blijven wat wij besproken hebben en laat het niet geopenbaard worden tot op het moment dat haar Heer het wenst te openbaren. Vooral ook omdat u een vreemdeling bent, anders zou over u nog vernomen worden dat u geen aanbieder van Artemis bent en dan zouden zij u verbranden. Oké dan, ik stem ermee in, heb gelooft en beschouw alles waar wat u gezegd hebt. Laat u nu door mij overtuigen en neem het beheer van dit bad (van mij) over. Wees opzichter over de dienaren en beheer alles wat binnenkomt en de onkosten.' Maar Johannes zei tegen hem: 'Het past mij niet om te eten zonder dat ik werk.' Secundus antwoordde hem: 'Het werk dat u doet is zwaarder dan degene die werkt.' Toen stemde de heilige man met hem in en nam het op zich om de inkomsten van het bad te ontvangen en iedere morgen de rekening op te maken.

(H) De zonde, ongehoorzaamheid en vloek over Menelaus

Secundus stond, samen met zijn huishouden, verbaasd hoeveel de inkomsten tijdens die dagen, tweeëntwintig in totaal, toenamen. Hij was gewend erg vroeg op te staan en naar beneden te gaan om met de heilige (man) te spreken en hem te vragen: 'Hoe is het mogelijk om mij uw metgezel te maken?' Maar Johannes zei: 'Nadat Hij de ogen van uw zoon geopend heeft, zodat hij gedoopt kan worden.' Op de vijftiendag, toen de dag een uur voorbij was, kwam Menelaus, de zoon van een procureur die Tyrannus heette en hij legde de heilige (man) de beperking op om het bad te sluiten, waarop hij zich klaar maakte. Maar de heilige (man) wist niet dat iemand samen met hem het bad inging. De heilige (man) gaf opdracht om het bad klaar te maken, waarna deze Menelaus kwam om te baden en een hoer met zich mee het bad in nam. Johannes stond op en zei tegen hem: 'Kom hier nooit meer, want u heeft uzelf schandalig gedragen, als persoon die naar het beeld van God geschapen bent, want u bent met een hoer in (bad) gegaan en schaamt u er niet voor dat u haar naaktheid gezien heeft en zij de uwe.' Menelaus werd woedend op de heilige (man) en sloeg hem. De heilige Johannes zei tegen hem: 'Als u hierheen komt mag u niet meer naar binnen.'

Na twee dagen stuurde hij twee dienaren om het bad in gereedheid te brengen. Nadat het bad was klaargemaakt kwam hij om te baden en bracht de hoer van eerst weer met zich mee. Maar de heilige Johannes was door de voorzienigheid van God bij degenen die (het bad) verwarmden gaan kijken. Toen hij aankwam vroeg hij: 'Waarom is het bad dicht?' Zij antwoordden hem: 'Menelaus, de zoon van de procureur is binnen.' Maar toen de heilige (man) hoorde dat hij samen met de hoer binnen was, werd hij bedroefd, zuchtte en was verontrust. Hij wachtte tot zij allebei uit bad gekomen waren en keek niet naar hen voordat zij beide hun kleren weer aangedaan hadden. Nadat zij, na gebed te hebben, weer aangekleed waren, keerde hij zich om en keek hen aan en zei tegen de jongen: 'Ik zeg u, moge Jezus, die de Joden gekruisigd hebben aan de boom waaraan Hij gestorven is en die na drie dagen is opgestaan, u straffen. Hij is God en naar de hemel opgestegen, Hij is aan de rechterhand van de Vader, maar u zult neervallen en ter plekke sterven.' De engel van de Heer sloeg hem direkt en hij stierf ter plekke. Toen lag hij daar en de heilige Johannes zat naast hem. De hoer vluchtte met een luide kreet direkt weg, met haar handen op haar hoofd. Toen zij die bij het bad waren dit hoorden, kwamen zij en zagen zij beangstigd dat de jonge man dood was en daar lag met de heilige man die naast hem zat. Zij keken naar zijn gezicht en bemerkten dat het Menelaus was, de zoon van de procureur. Klaagzang en rouwklacht verspreidde zich direkt over de hele straat.

(H) Johannes gevangen genomen

Het was etenstijd en zijn vader zat aan tafel en verwachtte dat hij zou komen om met hem te dineren. Zij kwamen binnen en zeiden tegen hem: 'Voorwaar uw enige zoon is dood en ligt bij het bad!' Tyrannus stond snel op, gooide as over zijn hoofd en scheurde zijn kleren, hierna ging hij haastig naar het bad om zijn zoon te zien, samen met een grote menigte. Toen hij aankwam ging hij naar binnen en zag zijn zoon daar liggen met de heilige Johannes naast zich. Toen pakten zij Johannes vast, sloegen hem aan handen en voeten in de boeien en deden een dikke keten om zijn hals. Maar de vader van de jongen riep het uit van wanhoop en gaf opdracht om Johannes uit te kleden zodat zij zouden zien wat hij bij zich droeg. Toen zij zijn jas en het afgedragen bovenkleed dat hij aanhad hadden uitgedaan, vonden zij een kruis dat hij om zijn hals droeg, het was van hout gemaakt. De procureur, de vader van de jonge man, gaf opdracht dat zij dit weg moesten halen en toen zij hun handen uitstrekten om het af te doen, kreeg het vier vurige tongen die de handen die het vastpakten verbrandden. De hele menigte schreeuwde luid: 'Dit is een tovenaars, laten we deze man vandaag gevangen zetten en

onderzoeken wie allemaal bij hem hoort.' De procureur gaf opdracht dat hij afgevoerd moest worden naar de gevangenis, terwijl zijn zoon begraven zou worden.

(H) Johannes roept Menelaus in Jezus Naam terug uit de dood

Maar de heilige Johannes riep luid: 'De jongen is niet dood!' Daarop gaf zijn vader opdracht om hem op te tillen en om te draaien. Hij deed zijn mond op die van hem en hij bleef bewegingloos als een steen liggen. De heilige (man) zei alleen maar: 'Hij is niet dood!' omdat zij zo zouden zien dat hij al dood was. De heilige man zei tegen hen: 'Als hij dood is zal ik hem tot leven wekken.' Terwijl zij de heilige Johannes meesleurden om hem naar de gevangenis te brengen stond Secundus erbij, intens huilend en snikkend tussen de mensen. De heilige Johannes smeekte Tyrannus dat zij Secundus de badmeester moesten roepen. Toen gaf de procureur de opdracht dat zij Secundus gevangen moesten nemen en bij hem moesten brengen. Secundus huilde omwille van Johannes, want hij dacht dat Johannes ter dood gebracht zou worden. Maar de vader van de jongen dacht dat hij huilde om de jongen. De heilige (man) die vastgebonden was, zei tegen Secundus: 'Vrees niet Secundus! En wees niet verdrietig, vandaag is het de wil van de Geest der heiligheid om de waarheid bekend te maken.'

Er had zich een grote menigte verzameld die in rep en roer was. De heilige Johannes smeekte de procureur dat hij de menigte opdracht zou geven om stil te worden. Hij gaf de opdracht en de menigte werd stil. De heilige Johannes stond op en riep met luide stem: 'Tegen u zeg ik, jonge Menelaus, in de Naam van Jezus de Messias, God die de Joden gekruisigd en vermoord hebben in Jeruzalem, die gestorven en begraven is en na drie dagen is opgestaan en zie, boven in de hemel is aan de rechterhand van Zijn Vader, sta op!' Onmiddellijk sprong hij op en bleef staan en de hele bevolking van de stad stond stomverbaasd. De jongen viel voor de heilige Johannes op zijn gezicht en zag de ketens die om zijn nek gebonden zaten en het koord dat om zijn handen en voeten gebonden was. De jongen maakte hem los en kuste de tenen van de heilige Johannes.

(H) Het getuigenis van Menelaus over wat hem gebeurt is en de hemel, zijn bekering

De jongen kwam dichterbij en ging op een verhoogde plaats staan. Hij wenkte met zijn hand (om stilte) en begon vanaf het begin te vertellen hoe hij naar het bad gekomen was en alles wat er gebeurd was. Mel luide stem vertelde hij de mensen hoe hij ontucht gepleegd had met de hoer en hoe de heilige (man) hem geboden had om niet meer te komen. En zij begonnen met uit te schreeuwen: 'Wat heeft hij u aangedaan zodat u stierf?' Hij zei tegen hen: 'Dit zei hij tegen mij: 'Moge de Heer Jezus, die in Jeruzalem door de Joden gekruisigd en vermoord is, die gestorven en begraven is en na drie dagen opgestaan is, die naar de hemel opgestegen is en is gaan zitten aan de rechterhand van Zijn Vader, u straffen. Direkt daarop werd ik door de engel geslagen en viel ik neer. Hij nam mij uit (mijn lichaam) en nam mijn ziel mee. Hij bracht mij dichtbij waar ik de heerlijkheid en een vreselijk uitzicht zag waarover het voor een mens niet mogelijk is om uit te leggen wat ik heb gezien. Misschien een beetje van dat overweldigende, als deze (man) die voor u staat het toestaat, dan zal ik dat vertellen.'

Direkt daarop viel de vader van de jongen op zijn gezicht voor Johannes neer en zei tegen hem: 'Ik smeed u heer, sta de jongen toe te spreken en wees niet boos op hem.' De heilige (man) gebaarde naar de jongen dat hij mocht spreken, waarop de jongen reageerde en zei: 'Ik zag de strijdswagen van de Cherubim en Serafim, ontelbaar veel. Zij hadden vleugels en zij bedekten hun gezicht zodat zij niet zouden kijken naar de Schepper. Zij riepen: 'Heilig, heilig, heilig, de Heer God Almachtig, de hemel en aarde is vol van de lofprijs voor Hem!'⁵⁷ Ik zag een groep van twaalf mannen bij elkaar staan en

daarbij tweeënzeventig, ik telde ze. Zij stonden daar met hun hoofden naar de hemel gericht. Een rechterhand werd uitgestrekt tussen de Cherubim vandaan, hij leek op vuur en leze gaf opdracht met een zachte en vriendelijke stem: *‘Ga uit, onderwijs en doop in de Naam van de Vader, de Zoon en de Geest der heiligheid, iedereen die gelooft en gedoopt wordt zal leven.’*⁵⁸ Ik beefde en was bang, dus ging ik dichterbij de groep van tweeënzeventig staan en smeeke hen om mij te vertellen wie dit is. Zij gaven antwoord en zeiden tegen mij: ‘Dit is de Zoon van God die door de Joden in Jeruzalem gekruisigd is. Alles wat u hier ziet mijn zoon is afhankelijk van en bestaat door zijn knik (van goedkeuring). Hij houdt de gehele ordening van de bovenwereld in stand, en door Zijn kracht bestaan alle schepselen van de lagere werelden. Want Hij is de Kracht en de Wijsheid van de Vader.’⁵⁹ Deze heeft Hem gezonden om iedereen die zich aan Hem hecht en zijn toevlucht bij Hem zoekt te bevrijden. Hij haalt iedereen die in Hem gelooft op en brengt hen bij Zijn Vader. Hij is het die, terwijl Hij op aarde was, bekend gemaakt heeft: *‘Ik ben het Levende Brood dat uit de hemel neergedaald is,’*⁶⁰ *iedereen die mijn lichaam eet zal leven.’*⁶¹ Toen ik Zijn werkelijke verschijning gezien had, keek ik naar de groep van twaalf en zag deze man daarbij die, zie, nu voor u staat, gekleed in prachtige witte kleding en staand aan het hoofd van de groep van twaalf met een oudere man naast zich. De ogen van de elf keken hem liefdevol aan, alsof hij een verzoek deed voor hen, maar zijn ogen waren naar boven gericht en hij huilde. De bejaarde man kwam dichterbij en vroeg hem: ‘Mijn zoon waarom huilt u en bidt u zo?’

Toen ik het de groep van de zeventig vroeg leerde ik van hen dat de naam van de bejaarde man Simon was. De heilige Johannes voldeed aan het verzoek van Simon en zei tegen hem: ‘Vanwege de fouten van de stad Efeze huil ik, want zie, zij is vastgebonden, samen met haar kinderen en aanbidt de duivelen die in die vervloekte beelden wonen.’ Toen zag ik een vriendelijke stem die hem een teken gaf met zijn vinger: *‘Ga, alles dat u voor mij gebeden heeft zal gebeuren.’* Terwijl ik stond te trillen merkte ik op dat het deze man was tegen wie ik in het bad opgestaan was om hem te doden, omdat hij mij verhinderd had om ontucht te plegen. Terwijl ik verbaasd stond over deze overweldigende bewijzen, hoorde mijn ziel zijn stem en kwam ik (terug) tot leven. En zie, nu sta ik voor u. Daarom smeeke ik u nu, laat mij dicht bij het Tekken van leven komen en maak mij tot Zijn leerling. U die allemaal dit wonder gezien heeft, ga niet langer de fout in en veracht de beelden en laten wij discipelen van Hem worden, laten wij onze zielen levend reddend en ze niet eigenhandig vernietigen. Als Hij ons ingewijd heeft, laten wij Hem dan belijden en aanbidden, gelovend in de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid, nu en alle tijden, voor eeuwig en altijd, amen.’

(H) Johannes getuigt voor de menigte over Jezus

Een grote menigte was gekomen en had zich daar verzameld en zij gingen het bad uit terwijl de vader van de jongen de heilige (man) vasthield. De jongen volgde hen met zijn handen naar de hemel geheven. Zo kwamen zij aan op het grote plein in het midden van de stad, waar de hele stad zich verzameld had, het was het negende uur. De hele stad was in rep en roer, zowel mannen als vrouwen en kinderen. Toen de priesters het teken dat had plaatsgevonden zagen en de jongen die daar stond als prediker van het evangelie, zeiden zij: ‘Dit is er een van het geslacht van onze vrouwe Artemis.’ Maar de heilige Johannes riep luid: ‘Ook ik ben een man die onderhevig is aan hartstochten, en de Heer Jezus heeft mij uitgekozen, de Zoon van God die uit de hemel is afgedaald en het oor van de maagd is binnengegaan, die negen maanden in de baarmoeder gewoon heeft en uit haar voortgekomen is zonder haar maagdelijkheid te vernielen. Hij leefde in deze wereld als een mens, los van zonde, terwijl Hij, net als Zijn Vader, God was. De Joden namen Hem mee en kruisigden Hem aan de boom in Jeruzalem. Daar stierf

Hij, werd begraven en stond na drie dagen op, Hij steeg op naar de hemel en is aan de rechterhand van Zijn Vader geplaatst.’

(H) De eerste groep bekeert zich

Toen de procureur, de vader van de jongen deze dingen hoorde, viel hij op zijn gezicht aan de voeten van de heilige (man) neer, samen met alle leiders van de stad, vanaf het negende tot het elfde uur. De mannen en vrouwen stonden stomverbaasd hierover en de helft van de menigte riep luid: ‘Voorwaar, dit geheim is groot en Jezus behoort aanbeden te worden, want Hij is God.’ Anderen zeiden: ‘Artemis behoort aanbeden te worden.’ Zij dan die waardig bevonden werden om die middag te geloven, waren ongeveer 36.706 zielen, samen met hun zonen en dochters. Die avond werd hun aantal geteld en aan de procureur doorgegeven.

Toen er een grote drang en oproer onder de menigte ontstond en de dag ten einde liep, moedigde Johannes de procureur aan om op te staan en zei tegen hem: ‘Sta op mooie boom die vroege vruchten draagt, wiens geur zoet en verscheiden is door het evangelie. Sta op mijn broer! En geef de edelen opdracht om samen met u op te staan. Sta op en uw hoofd zal opgericht worden en val niet opnieuw neer. Aanbid mij niet, want ik ben een slaaf die gemaakt en geschapen is. Maar aanbid en prijs Hem die ons gemaakt en geschapen heeft.’ Alle edelen richtten hun hoofd omhoog en knielden op hun knieën neer, zij keken naar de heilige (man) en zagen dat zijn gezicht straalde alsof het verlicht was. Zij bogen hun gezicht (opnieuw) naar de grond, bang als zij waren, want zij dachten dat hun leven op dat moment tussen de mensenkinderen weggenomen zou worden. Met angst verhieven zij hun stem en riepen: ‘Zeker, deze God is groot! Die voor het eerst in deze stad die de onze is gepredikt wordt. Dit zijn gemaakte (dingen) en geen goden. Wij zijn de dienaren van hem hier, en zullen ons niet opnieuw verlagen om onze hoofden voor afgoden die ons geen voordeel opgeleverd hebben of zullen opleveren te buigen. Wij smeken u, u die Zijn dienaar bent, breng ons dichtbij Hem, laat ons weten wat Zijn wegen zijn, en laat ons Zijn paden doorzoeken. Want de goede dienaar die van zijn Meester houdt, weet hoe hij Hem kan plezieren en zijn Meester luistert naar hem.’

Toen de heilige (man) dit hoorde, verheugde hij zich in de Geest der heiligheid. Hij strekte zijn handen uit naar hen, liet hen opstaan en zei tegen hen: ‘Vrede zij u kleine kudde, want de Vader heeft het geweld om u het koninkrijk te geven’⁶² dat voor Zijn vrienden gereserveerd is. Sta op vergadering die vandaag samengekomen is om het evangelie van Jezus, de Zoon van God, te horen. Ik smeeke u broers, groet elkaar met een heilige kus, want de tijd is kort en de zon heeft haar ronde, die haar door Deze opgedragen is, doorlopen, vooral ook omdat hier mensen aanwezig zijn die nog geen water en brood genuttigd hebben.’

Maar zij schreeuwden met luide stemmen: ‘Veel zoeter zijn uw woorden die ik proef in mijn mond dan honing. Want wij zijn zeker hongerig en dorstig en wij worden verzadigd door uw prettige woord.’ Maar de heilige Johannes smeeke de procureur dat hij de menigte zou laten vertrekken, in zijn hart biddend en zuchtend en zeggend: ‘Heer Jezus, bewerk eenheid in ons samenzijn en laat Satan uitgedreven worden, zodat hij geen onenigheid of opruiing in deze stad veroorzaakt en dat mensen (hierdoor) sterven.’

De procureur stond op en wenkte met zijn hand dat zij stil moesten worden. Toen zij stil geworden waren, begon hij tot hen te spreken, hij reageerde met te zeggen: ‘Mijn broers, kinderen en vrienden, als u het goed vindt, laten wij dan op dit moment afscheid van elkaar nemen. Ik zie u graag samen morgenochtend weer terug in het theater. Wat de wil van de Geest ook moge zijn, zoals wij uit de mond van deze man gehoord hebben, dat zullen wij doen. Want het is goed voor ons, dat iedereen zich gedurende de hele nacht in zijn eigen huis

terugtrekt om gebeden te doen en te smeken tot onze Heer die in de hemel is, die ons dichtbij Zijn Vader brengt, voor onze zonden, omdat wij onze voeten hebben laten afdwalen van Zijn weg. Als Hij wil dat wij ons voegen bij de samenkomsten van hen die Hem prijzen (dan is het goed), en zo niet, (dan nog) zal hij ons redden uit het vuur dat opgestookt is voor de aanbidders van afgoden.’

Toen de griffier deze proclamatie had beëindigd, riep de hele menigte als met één stem: ‘Vrede zij u, wijze bestuurder! Vrede zij u, wijze leider! Vrede zij u, geit die binnengekomen bent en een lam geworden bent! Vandaag heeft u uw liefde aan ons getoond, vandaag bent u een echte leider voor ons geworden en heeft ons raad gegeven zodat wij zouden leven en niet sterven.’ Nadat zij hun hart gelucht hadden en nadat de edelen vertrokken waren, verspreidde de menigte zich en vertrok geleidelijk, vol vreugde.

Hoofdstuk 5.

(H) De afgodenpriesters roepen de menigte, de eerste bijeenkomst van de Christenen

De priesters van Artemis verzamelden zich, zij bliezen op de horens en deden lampen aan en de deuren van de tempel werden geopend. Alle mensen uit Efeze renden naar de tempel toe, zoals zij dat gewend waren. De procureur was woedend en wilde, samen met de edelen, (soldaten) sturen om de priesters af te slachten, omdat zij een samenkomst organiseerden buiten hun opdracht. Maar de heilige Johannes wierp zichzelf op zijn gezicht en smeekte hen: ‘Iedereen die mijn woord bewaard en van onze Heer Jezus houdt, laat hij niet gaan en hen daar verwonden, omdat ook zij, door onze gebeden, tot het mysterie van het leven zullen naderen en onze broers zullen worden.’ Hierop gehoorzaamden zij de heilige (man).

Sommige van de edelen genaamd Antonius, Marcellus, Epiphanius en Fortunatus gaven de opdracht aan hun slaven om honderdvijftig lampen van papyrus te brengen om bij te lichten. Bij verzoek vroegen zij de procureur: ‘Het is niet goed als wij de hele nacht weggaan, anders zou de stad nog in brand gezet kunnen worden door de aanbidders van afgoden, zodat zij zouden zeggen: ‘Omdat zij de angst voor Artemis verloochend hebben, heeft vuur hun huis overvallen.’ Dan geven zij Artemis de schuld, terwijl zij niets kan doen en vooral ook opdat er geen moorden gepleegd worden.’

Toen de menigte deze dingen hoorde, namen zij de heilige Johannes op hun schouders en renden weg, van vreugde niet wetend wat zij allemaal uitkraamden. Zij die vooraan liepen renden naar het theater en openden haar deuren en de procureur en zijn edelen gingen met groot rumoer naar binnen. (Sommig)en renden om kleden neer te leggen en (een plaats) voor hem klaar te maken, zoals zij dat gewend waren.

De procureur zei: ‘Het past mij niet langer om op de troon te zitten, haal deze daar weg.’ De hele menigte drong zich inmiddels met groot kabaal het theater binnen, de zon was twee uur onder. Sommige adviseurs van de procureur smeekten hem dat duizend man (het theater) moesten verlaten, zich over de stad moesten verspreiden en de wacht moesten houden tot de ochtend, zodat niets ergs zou gebeuren omdat de heilige Johannes gesmeekt had dat niemand vermoord zou mogen worden. ‘Als zij iemand oppakken, laten zij dan tegen hem zeggen: ‘Er worden twee waken in deze stad gehouden, één ingesteld door Satan in de tempel van Artemis en één ingesteld door onze Heer Jezus in het theater, waarheen kiest u om te gaan?’’ Toen de menigte deze dingen hoorde, verblijdden zij zich, strekten hun handen naar de hemel uit en zeiden: ‘Glorie aan U, Schepper van hemel en aarde, van nacht en dag.’ De procureur gebood hen met een wenk van zijn hand om stil te worden, hij zei tegen hen: ‘Laat onze samenkomst niet rumoerig

en opruiend worden, maar laten wij stil zijn, naar het woord van leven luisteren en leren waardoor wij leven.’ Hij gaf opdracht om de heilige Johannes naar de hoogste positie te brengen en de edelen zaten aan zijn voeten. De procureur stond en wenste niet te gaan zitten, hij zei: ‘Ik smeed u dat ik mag blijven staan, zodat als er iemand is die zwak is in zijn lichaam, ik er naar toe kan gaan en hem wakker kan maken zodat hij niet inslaapt.’ Hij kon nauwelijks overtuigd worden om te gaan zitten. Toen hij toch was gaan zitten, werd het muisstil.

Toen zij stil geworden waren, sprong de heilige Johannes op, bleef staan en gebood met zijn hand dat zij stil moesten blijven. Hij pakte het kruis dat om zijn nek hing en keek ernaar. Hij legde het op zijn ogen en kuste het. Nadat hij gehuild had, strekte hij zijn rechterhand uit en gaf de hele vergadering het (kruis)teken en zette het op de hoogste plaats die het meest oostelijk stond, waar de lampen voor geplaatst waren. Zij riepen met luide stem en zeiden: ‘U dienaar van Jezus, leg ons uit wat het betekent dat u ons heeft laten zien.’ De heilige (man) wenkte hen, waarop zij stil werden. Hij vervolgde met het volgende te zeggen: ‘Geliefde kinderen die door het evangelie gewonnen zijn, dit is het kruis van de Zoon van God die eeuwig bij Zijn Vader was. Hij heeft de hemelen gemaakt en de sterren die hen bekleeden.⁶³ Alle schepselen zijn afhankelijk van Hem. Dit kruis heb ik gemaakt als een bolwerk voor jullie, zodat Satan niet kan komen om zijn demonen te verzamelen en u overvalt met slaap of achteloze gedachten.’ Zij riepen uit: ‘Voor ons is deze nacht als de dag, want nu is het leven vlakbij ons gekomen.’ En zij maanden elkaar weer tot stilte en toen zij stil waren renden zij allemaal vooruit, al hollend met hun rug naar het westen en hun gezicht naar het oosten waar het kruis stond opgesteld. Zij huilden en zeiden: ‘Wij aanbidden U, Zoon van God die opgehangen is aan de boom.’ De procureur lag (ook) volledig plat op de grond voor het kruis. Hij ging er daarna voor staan en zei: ‘Wij aanbidden U voor eeuwig, Vader en Zoon en Geest der heiligheid, amen.’

En zij zeiden tegen Johannes: ‘Met een beroep op onze Heer Jezus, vertel ons hoe de Zoon van God gekomen is en maak ons duidelijk of wij Hem al naderen en of Hij alle offergaven en plengoffers waarmee wij ons verontreinigd hebben zal vergeven.’

Hoofdstuk 6.

(H) Getuigenis van Johannes over Jezus

De heilige (man) stond op vanaf de hoogste plaats en begon met hen te spreken, vol van de Geest der heiligheid en hij maakte hen de gehele ordening van de schepping bekend. Dat de Zoon van God vanaf het begin bij de Vader was en Hem niet verlaten heeft of ver bij Hem weggegaan is. Dat zonder Hem niets tot stand gebracht is wat in de hemel en op aarde bestaat, alle zichtbare en onzichtbare dingen. Vol van de Geest vertelde hij hen over de wet en de profeten en hoe God medelijden had met het lichaam van het menselijk geslacht dat in zonde vervallen was. Dat Hij Zijn enige Zoon gezonden heeft, die gekomen is en door het oor van de maagd Maria binnengekomen is, negen maanden in haar baarmoeder woonde en door haar bekleed was met het (menselijk) lichaam. Terwijl de hoogte en diepte vol van Hem waren en er geen plaats bestond waar Hij niet was. Terwijl Hij kinderen vormde in de baarmoeders van hun moeder, was Hij bij Zijn Vader. Toen de negen maanden vervuld waren, kwam Hij uit de baarmoeder van de vrouw terwijl zij een maagd bleef en haar maagdelijkheid werd niet vernietigd maar is voor altijd bewaard gebleven.

Hij groeide op tot een volwassen man, Hij de Ene Grote, die klein geworden is omdat Hij dat wilde. Toen dertig jaar voorbij waren ging Hij naar de Jordaan om gedoopt te worden. Daar werd Hij door Zijn dienaar Johannes, de zoon van Zacharias, gedoopt. Toen Jezus gedoopt was en een menigte aan mensen Hem omringde, scheurden de hemelen open en Zijn Vader riep,

al wijzend met de vinger, over Hem uit: *'Dit is mijn geliefde Zoon die mij vreugde geeft, luistert u maar naar Hem.'* Direkt daarop kwam Hij uit het water omhoog, met de menigte rondom Hem verzameld.⁶⁴ En Hij, de Verborgene die in de wereld gekomen is, begon met het werken van wonderen die Hij in het geheim gewoon was te doen, maar vanaf toen in het openbaar deed.

Want Hij was op een bruiloftsfeest uitgenodigd en de wijn was bijna op. De bruidegom had niets meer. Hij gaf de bruidsjonkers en aanwezigen opdracht om water te putten en in grote kruiken die daar stonden te gieten. Toen de aanwezigen ze vol met water gegoten hadden, maakte Hij een teken en keek naar het water, zo werd het gezegend en veranderde en werd tot zachte zoete wijn.⁶⁵ Iedereen dronk en genoot ervan, ook ik heb ervan gedronken. Toen hij een andere keer onderwijs gaf in de woestijn en de dag op haar einde liep, toen de zieken genezen waren, de leprozen gereinigd, de lammen liepen en de blinden konden zien, hadden zij die gezond gemaakt waren honger. De tijd (van de dag) was nog maar kort en er was geen brood behalve drie gerstebroden. Hij gaf de menigte opdracht om te gaan zitten en hij vroeg om de broden bij hem te brengen. Toen keek Hij omhoog naar de hemel, zeggende en brak (het brood) en deelde het aan hen uit, waarop zij aten, overhielden en verzadigd waren. Degenen die aten tot zij verzadigd waren en daarna het overschot mee naar huis namen waren in totaal met vierduizend, vrouwen en kinderen niet meegerekend. Toen stuurde Hij ons weg een schip op waarmee wij de zee over zouden zeilen, Hij bleef zelf achter op het vaste land. Toen de zon ondergegaan was en het donker geworden was, ging de zee hevig tegen ons tekeer en die hele nacht werden wij door elkaar geschud. Tijdens de vierde wake van de nacht kwam deze Jezus, die ik tot u predik, over de zee naar ons toe lopen en wij werden bang. Toen één van de discipelen, die mijn metgezellen zijn, dit zag, zei hij tegen Hem: 'Heer, als U het bent, geef mij dan de opdracht om naar U toe te komen over het water.' En Jezus zei tegen hem: 'Kom,' dus liep hij naar Hem toe. Onze Heer Jezus bereikte het schip, klom erin en toen kwam alles tot rust. De menigte stond er verbaasd over en zei: 'Wie is dit die bidt en de winden en zee gebiedt zodat ze Hem gehoorzamen?''⁶⁶ Toen Jezus in het land van de Gadarenen kwam, brachten zij iedereen bij Hem die zwaar getroffen was door verschillende ziekten, gekken, verlamden, gestoorden en kreupelen, en Hij genas hen allemaal.⁶⁷ Mijn broers het aantal genezingen en wonderen die deze Jezus, die de Zoon van God is, gedaan heeft is werkelijk niet te tellen. Want net als dat Hij lichamelijk in deze wereld gezien werd, deed Hij deze dingen ook toen Hij voor eeuwig in Zijn Vader verborgen was. Hij verscheen in het vlees van de maagd en werkte deze tekenen in het openbaar zodat Hij Satan, de vader van de leugen,⁶⁸ hierdoor kon tentoonstellen en veroordelen.⁶⁹ En ook zodat iedereen die zich naar Hem toe neigt en bij Hem komt, door Hem dicht bij de Vader gebracht wordt, (Hij) die Hem gezonden heeft en dezelfde werken doet. Want Hij en Zijn Vader zijn één.⁷⁰ Omdat de Vader van de wereld hield, gaf Hij Hem aan het kruis. Hij stierf voor ons en gaf ons leven.⁷¹ Wij leven met Hem en iedereen die in Hem gelooft, blijft in Hem.⁷²

En wat betreft dat wat u mij gevraagd heeft en tegen mij gezegd heeft: 'Als onze slechtheid ons vergeven wordt, onze offergaven en onze plengoffers, onze onreinheid en onze onzuiverheid, als wij Hem van dichtbij willen naderen, zie, ik zeg tegen u als u in Jezus gelooft en met uw geest in het reine komt om u niet langer bezig te houden met plengoffers en de onreinheid van afgoden en niemand van u hierna nog terugkeert, als u het werk van mensenhanden niet (langer) aanbidt, maar gelooft in de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid, dan zal ik doen wat Hij tegen ons gezegd heeft en ons geboden heeft toen Hij naar Zijn Vader in de hemel opsteeg. Ik zal tot Hem roepen en Hij zal uw zonden uitwissen, uw fouten vergeven en uw vlekken wit wassen. Ik zal uw knieën die u gebogen hebt zalven en zacht

maken. De Boze, onze vijand, heeft ze gescheurd door ze te laten buigen voor zijn afgoden, die door hem gemaakt zijn tot een woonplaats voor zijn duivelen. Ik zal u het teken geven met Zijn kruis, wat het teken van leven is, het hoofd dat Hij naar de aarde gebogen heeft, dat blij is dat het zich gebogen heeft, omdat het geschapen is naar het beeld van Hem die het geschapen heeft.⁷³ Ik zal een zegel op uw voorhoofden plaatsen,⁷⁴ zodat wanneer hij ziet dat u het verblijf van deze Heer bent, hij zal vluchten en zeggen: 'Dit waren mijn kinderen die zich met mij verbonden hadden, zodat zij grote bokken zouden worden die met hun horens alle legers zouden kunnen verslaan. Maar nu heeft de Zoon van de Vader, die Zichzelf neergebogen heeft en het vlees van de maagd aangedaan heeft, hen genomen en hen wit van kleur gemaakt, wat eerst donker was, de kleur waarin ik opgesloten ben. Hij heeft nieuwe lammetjes van hen gemaakt en zie, zij wonen bij Hem.'⁷⁵ En deze mond van u, die vet gemest is aan de tafel met bittere kruiden zie, dat de bedrieger er trots op is dat hij u tot vedsel voor de slang gemaakt heeft. Ik zal (deze mond) openen en er het levende brood in brengen, dat het lichaam van God is en leven geeft aan iedereen die in Hem gelooft. Ik zal u het bloed van de Zoon van God laten doorslikken,⁷⁶ dat losgescheurd werd op Golgotha met een speer.⁷⁷ Van deze Jezus die ik u, voorwaar predik, die zelfs als u dood bent met u begraven is. Zijn lichaam en bloed blijven in uw vlees en Hij zal u op doen staan en u zult opstaan. Door Zijn lichaam zult u zonder bederf komen en aan het vuur en de straf⁷⁸ ontkomen. U zult de worm die niet sterft⁷⁹ niet zien omdat u geloofd hebt in de Naam van de Enige (geborene),⁸⁰ dat Hij de Zoon van God is en Hij waarachtig de Levengever van de wereld is.'

Hoofdstuk 7.

(H) Een doopbassin gemaakt

Hierna riep de hele vergadering in het theater het uit en zei: 'Wij smeken u, dienaar van de levende God, doe wat u goed acht en laat ons deel hebben aan het levende mysterie dat wij mogen leven en niet sterven en dat zo snel mogelijk.'

De heilige (man) gaf de procureur opdracht dat hij een plaats in één van de hoeken van het theater klaar zou laten maken. Hierop kwamen er steenhouwers die gingen datzelfde uur nog aan het werk om een soort bassin te maken. Zij verbonden de waterleiding die door het theater liep met het bassin zodat het water het bassin vulde. Het was ruim aan beide kanten, zes meter lang en zes meter breed (twaalf el) en 1,25 meter diep (2,5 el).

De heilige (man) smeekte de procureur om de opdracht te geven om verfijnde geurige olie te brengen, zeventig bekertjes (van ca 0,5 liter). Deze gaf opdracht en ze werden gebracht, een vat werd ermee gevuld. De heilige (man) kwam dichterbij en knielde neer, hij keek naar de hemel en riep vanuit het midden van het theater: 'Heilig is de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid voor eeuwig, amen.' De hele vergadering antwoordde: 'Amen.'

(H) De engelen boven de olie

Hierna gebaarde Johannes het teken van het kruis over de olie en zei met luide stem: 'Glorie zij aan de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid voor eeuwig, amen.' En de derde keer zij hij weer: 'Heilig is de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid, amen.' Direkt daarop laaide een vuur op boven de olie, terwijl de olie niet vlam vatte, want twee engelen hielden hun vleugels boven de olie uitgespreid en riepen: 'Heilig, heilig, heilig, Heer Almachtig.'

Toen de mensen deze dingen zagen werden zij zeer bevreesd en vielen op hun gezicht, aanbeddend richting het oosten. Toen de olie ingewijd was, ging de heilige (man) bij het water staan en gaf dit het (kruis)teken met te zeggen: 'In de Naam van de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid voor eeuwig,

Amen.’ En de gehele menigte riep: ‘Amen!’ Direkt daarop kwamen de engelen die boven het water zweven die net als hij riepen: ‘Heilig, heilig, heilig, Vader en Zoon en Geest der heiligheid.’ En de heilige Johannes riep hen na: ‘Amen!’

(H) De doop van de menigte

Johannes reageerde naar de hele vergadering en zei: ‘Sta op in de kracht van God!’ En zij stonden allemaal beangstigd op met hun handen uitgestrekt naar de hemel en luid roepend zeiden zij: ‘Groot is dit geheim! Wij geloven in de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid.’ Het was toen ongeveer het achtste uur van de nacht.

Hierna kwam de procureur dichterbij en boog met zijn gezicht voor Johannes neer en zei tegen hem: ‘Wat is noodzakelijk voor ons om te doen?’ De heilige Johannes zei tegen hem: ‘Trek uw kleding uit.’ Toen hij zich ontkleed had, kwam de heilige man dichterbij, nam olie in zijn hand en zalfde een kruis op zijn voorhoofd, waarna hij zijn hele lichaam zalfde en hem naast het bassin liet staan en tegen hem zei: ‘Daal af mijn broer die een nieuwe eerstgeborene geworden bent, die binnengaat aan het hoofd van de kudde tot bij de kudde van de Eigenaar van de schapen.’⁸¹ Daal af mijn broer! De lammetjes kijken naar u en rennen zodat zij (ook) af mogen dalen en wit worden en een nieuwe gave vacht ontvangen in plaats van datgene wat door de razende wolven gescheurd is.

De procureur zei: ‘Wat moet ik zeggen en daarna afdalen?’ Johannes zei tegen hem: ‘Zoals u het gezien hebt en als waarachtig beoordeeld heeft en geloofd heeft.’ Toen werd de menigte stil, alsof niemand daar aanwezig was, (afwachting) om te zien wat de procureur en Johannes zouden gaan zeggen. De procureur strekte zijn handen omhoog naar de hemel en riep uit, al huilend sprekend: ‘Ik geloof in de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid, en hij sprong in het diepe.’ Daarop kwam de heilige man dichterbij staan, legde zijn hand op het hoofd van de procureur en doopte hem eenmaal kopje onder, uitroepend: ‘In de Naam van de Vader,’ en nogmaals: ‘In de Naam van de Zoon,’ en de derde keer: ‘In de Naam van de Geest der heiligheid.’ Nadat hij uit het water gekomen was, kleepte hij hem in witte kleding, gaf hem de vrede(skus) en zei tegen hem: ‘Vrede zij u, nieuwe bruidegom die in zonde oud en versleten geworden was maar voorwaar, vandaag een jongen geworden bent met uw naam in de hemel opgeschreven.’⁸²

Toen raakte de hele menigte in beroering en haastte zich met graagte om ook het doopfont in te gaan. Alle oversten stonden rondom het font en zij gaven de menigte met hun hand te kennen dat zij stil moesten worden. De hele menigte riep in alle eenvoud uit: ‘Broers en vaders, laat ons rennen en onszelf zalven met deze heilige olie en in dit water baden en wit worden, anders zou het water wellicht uitgeput of de olie opraken.’

Toen riep de heilige man naar hen en zei: ‘Wees stil gezegende kudde, want uw Vader die in de hemel is heeft het gewild om u Zijn koninkrijk te geven’⁸³ omdat u in Zijn geliefde Zoon geloofd heeft.’ Direkt daarop werden zij stil. Toen kwam de heilige (man) dichterbij staan en zei tegen de procureur: ‘Kom en ga zitten op de mooie bovenste plaats, want vandaag past het dat u geëerd wordt, want er is vreugde in de hemel vanwege u.’⁸⁴ Hij spreidde kussens voor hem uit en (de procureur) ging zitten. Hierna gebaarde hij met zijn hand dat zij stil moesten zijn. Toen zij stil geworden waren begon hij het volgende tegen hen te zeggen: ‘Leven is werkelijk dichtbij ons gekomen vandaag. Als deze heilige (man) het mij toestaat, zal ik spreken.’ Toen riep de gehele menigte het uit naar Johannes en zei: ‘In de Naam van Jezus, vraag hem te spreken.’ Johannes zei tegen hem: ‘Spreek mijnheer, wat u maar wilt.’

(V) Het visioen van de procureur

Toen zei de procureur: ‘Luister mijn broers! Toen ik ondergedompeld werd, opende ik mijn ogen en zag niet dat ik naar beneden ging, maar dat ik omhoog ging naar de hemel. De tweede keer (dat ik gedoopt werd), keek ik en deed mijn ogen open, toen zag ik een rechterhand die een rietstengel vasthield en aan het schrijven was. De derde keer hoorde ik een stem zeggen: ‘De zondaar, het schaap dat verloren was, is gevonden, laat hem binnenkomen.’⁸⁵ Johannes vouwde zijn handen direkt stevig achter zijn rug, viel op zijn gezicht neer tegenover het kruis en riep uit: ‘Glorie zij U, Maker van alle schepselen die Uw geliefde Zoon gezonden heeft. Hij heeft op de aarde gewandeld en heeft ons kracht gegeven om uit te gaan en het evangelie aan de wereld te prediken en de dwalenden tot bekering te keren.’ Toen sprak hij tot de edelen, en zij trokken hun overkleding uit, kwamen dichterbij en hij zalfde hen en doopte hen in de Naam van de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid. Toen zij gedoopt waren, doopte hij de hele menigte, vanaf het achtste uur (van de nacht), totdat de zon opkwam. Een grote menigte die zich verzameld had kwam (naar voren), en toen het morgen geworden was renden zij (weer) en brachten hun kinderen en de heilige (man) gaf hen de doop tot op het vijfde uur (van de dag). Zij die de doop ontvingen waren zielen. Toen vertrok de hele menigte voor (de rest van) die dag. De procureur nam de heilige (man) mee naar zijn huis en zij verheugden zich en waren blij en hij verbleef drie dagen in zijn huis.

Hoofdstuk 8.

(H) Johannes kiest te blijven in Efeze en woont met uitkijk op de afgodentempel

Maar op de derde dag smeekte de heilige (man) hem om hem te laten vertrekken om de bergen in te gaan. Hij stuurde daarop al zijn vrije mensen die Johannes weer smeekten om in het paleis te blijven, maar hij was te onvermurwbaar om overtuigd te worden en zei: ‘Ik moet rondreizen door geheel Azië en ook in het land van Pyrgië.’ Toen hij zag dat zij bedroefd waren en huilden, zei hij tegen hen: ‘Als het de wil van de Geest was dat ik zou gaan, dan zou u niet bedroefd zijn, dus zal ik toch nog blijven en bij u wonen. Laten wij dus naar buiten gaan, de hele stad door, dan zal ik kijken waar het passend voor mij is om te verblijven, want mijn vrienden, de apostelen, komen naar mij toe.’ Deze woorden leken hen goed te zijn, en de procureur nam zijn prachtige stoel en alle edelen liepen voor hem uit. Terwijl zij (de stad) rondliepen zei de heilige man: ‘Ik smeed u broers, dat u mij de tempel van deze afgedwaalden laat zien.’ Dus liep de procureur met zijn gevolg naar de tempel van Artemis, waar zij de priesters wilden doden en haar tempel met vuur verbranden. Maar Johannes smeekte hen dat geen mens gedood zou worden en zei: ‘Dezen zullen komen en zich keren tot de kennis van de waarheid, laten wij hen niet met het zwaard doden.’ Toen de heilige (man) hen zag en de tempel van dwaasheid, was daar een verhoogde plaats. Toen hij die plaats zag zei hij: ‘Daar wil ik wonen.’ De procureur en de edelen gaven de opdracht dat daar een paleis voor hem gebouwd moest worden. Maar hij zei: ‘Nee, omwille van de Heer Jezus, als u iets zou bouwen, dan zal ik er niet in wonen, ik wil niets anders dan een afdak hebben.’ Direkt daarop droegen zij materiaal aan en bouwden een afdak voor hem dat uitzicht had op de tempel, hieronder ging hij zitten. Toen hij daar gedurende lange tijd gezeten had, verzamelde iedereen die in Jezus de Messias, onze Heer, geloofde zich bij hem en werd daar gedoopt. Hij deelde daar met hen het lichaam en bloed van Jezus. Het afdak bevond zich boven de tempel van Artemis en de heilige (man) zat er onder, kijkend naar de onreinheid die daar voltrokken werd.

(H) De demonen getuigen de afgodenpriesters over Johannes

Na drie maanden en tien dagen verzamelden de priesters zich en gingen de heidenen langs om hun gemeenschap te berichten:

‘Wij moeten een feest voor onze godin houden, maar laat iedereen klaarmaken wat in zijn vermogen ligt, zowel ossen als schapen, dan kunnen wij ze offeren en zien waarom onze godin boos op ons is.’

Daarop verzamelde de heidenen zich en maakten zich klaar om het feest te vieren en offerden onzuivere offergaven. Toen zij zich verzameld hadden, stond Johannes boven onder het afdak en keek naar alles wat zich daar afspeelde. (De heidenen) knielden voor haar neer en zeiden tegen de priesters: ‘Vraag haar waarom en leer van haar waarom zij (ons) negeert en boos op ons mensen is.’ Zo ontstond tweedracht in de stad.

Daarop kwam legioen, de zus van haar die, samen met de zwijnen, in de zee gevallen was⁸⁶ en sprak door het verdoemde beeld. De priesters luisterden en hoorden door de mond van het beeld het geluid van zoemende bijen. Zij geboden de heidenen stil te zijn en kwamen dichterbij waarna zij hun oor tegen de mond van het beeld hielden. Daarop lieten de duivels een stem klinken en zeiden: ‘Die hut daar zal onze tempel vernielen, vecht niet met hem. Want zoals onze meester verteld heeft, de Meester van deze (man) heeft met hem gevochten, waarbij de Meester van deze (man) hem overwonnen heeft. Kijk dus uit en wees ook bang voor hem, wij zijn bang dat zijn Meester deze (man) te hulp komt, woedend is en ons in de diepte werpt, dan is onze meester beroofd van twee legioenen. Wij zullen dus zo vechten dat wij niet overwonnen worden, want als hij ons overwint, zal gedacht worden dat zijn Meester onze meester overwonnen heeft.’

De priesters trilden (van angst) en gaven ten antwoord: ‘Wij vragen u heren, wie is de Meester van deze man?’ De duivels zeiden: ‘Hij is de Zoon van God die uit de hemel afgedaald is.’⁸⁷ Onze meester had het niet door toen Hij afdaalde en Hij mens geworden is en aan het kruis gestorven is. Onze meester dacht dat hij (een) gewoon (mens) was. Hij is op de derde dag opgestaan uit het graf⁸⁸ en zie, Hij is in de hemel en valt ons aan.’

Toen de priesters dit hoorden stonden zij verbaasd, ja stomverbaasd. De menigte zei tegen hen: ‘Waarom bent u verbaasd?’ De priesters antwoorden en zeiden: ‘Artemis heeft gezegd dat die hut deze tempel zal vernietigen. Iedereen die in haar geheimen ingewijd is, is bang hiervoor. Uiteindelijk smeken zij ons om bang voor deze man die in die hut woont te zijn. Hij kan als hij dat wil de opdracht geven ons in de afgrond te vernietigen.’

De menigte schreeuwde direkt uit: ‘Wij verwerpen Artemis die zonder enig nut is. Want als de kracht van deze (man), die een slaaf of een discipel is, zo groot is, hoeveel meer (kracht) moet zijn Leraar of Meester dan wel niet hebben.’ Zij sloegen hun handen tegen hun gezicht en zeiden: ‘Wee (ons), wat gebeurt er met ons? Want onze bezittingen zijn opgegaan aan plengoffers en het heeft ons het verlies van onze zielen opgeleverd.’ De priesters zeiden: ‘U gebruikt uw verstand mensen, wat u denkt dat goed is, doe dat. Maar wij zullen Degene aanbidden en eren die in staat is om levend te maken en te vernietigen.’

(H) Johannes bidt voor de afgodendienars

Zij renden van het altaar weg en liepen omhoog naar de heilige (man). Zij wierpen zichzelf op hun gezicht voor de heilige (man). De hele menigte deed touwen om het beeld van Artemis en haalden het naar beneden, zij trokken het voort terwijl verschillende groepen voor en achter haar liepen die het uitschreeuwden: ‘U vernietiger van onze levens, sta op, geef uzelf over! U bent niet uit de hemel afgedaald, kunstenaars hebben u in een oven gebakken!’

De heilige Johannes zag de priesters die op hun gezicht lagen, maar hij sprak niet met hen of zij met hem. Hij knielde tussen

hen neer en liet hen richting het oosten kijken, hij bad en smeekte. Terwijl de menigte het uitschreeuwde en het beeld van Artemis voortsleepte, applaudisseerde de menigte die eerder de doop in het theater ontvangen had, gekleed met stola's en gewaden. Zij zeiden: ‘Kom in vrede onze broers en kinderen, laten wij allemaal één van geest zijn. Kom in vrede O gemeente die vervreemd was van haar Meester en zie, vandaag berouw getoond heeft en verenigd wordt met het getal (der uitgekozenen). Kom in vrede O kudde die gevangen gehouden werd door Satan, die door de Meester terug zijn gebracht opdat de woedende wolven haar niet verscheuren zouden.’

Toen de procureur het rumoer hoorde en het hevige geschreeuw door de hele stad, was hij bang, stond op en ging zijn paleis uit naar de heilige Johannes toe. Hij trof hem geknield aan. De procureur maakte een handgebaar waarmee hij te kennen gaf dat zij moesten stoppen met het uitschreeuwen. En hij gaf sterke mannen de opdracht om de menigte tegen te houden om omhoog naar Johannes te lopen. Toen zei de procureur tegen de heilige Johannes: ‘Sta op mijnheer en geef deze nieuwe gemeente het (kruis)teken, want als u dat niet doet, vergaan zij vanwege het uitschreeuwen. Want ik zie oude mannen wier kleding drijfmat is van de tranen en het zweten.’

Hierop hief de heilige (man) zijn hoofd uit gebed omhoog en zei tegen de procureur: ‘Ik was voorbede voor hen aan het doen voor onze Heer Jezus de Messias, dat Hij hen binnen zou brengen, hen dicht bij Zijn Vader zou brengen en voor hen zou bidden. Want Hij is de deur, door Hem gaat een mens naar binnen⁸⁹ en vindt weidegrond. Zonder Hem is het voor een mens niet mogelijk om dichtbij de Vader te komen.’⁹⁰ Hij heeft ook de wet op de Sinaï geëerd.’⁹¹

(H) De bekering van de afgodendienars

Hierop stond de heilige (man) op en keek van bovenaf naar hen, waarop hij hen zegende met het teken van het kruis. Iedereen viel op zijn gezicht voor hem neer, uitroepend vol verdriet en hevig huilend: ‘Wij hebben gezondigd, het fout gedaan en slecht gehandeld, dat wisten wij niet tot op vandaag, wees ons genadig Heer! Heer van hemel en aarde! Want vanaf nu zweren wij alle afgoden af.’

Hierop riep de heilige (man) van bovenaf hen toe: ‘Sta op in de kracht van God! Sta op in de Naam van onze Heer Jezus de Messias, Zijn geliefde Zoon!’ Direkt daarop stonden zij op, zij hieven hun handen ten hemel en riepen uit: ‘Glorie aan U God, de Maker van hemel en aarde! Onze Heer is aan ons verschenen en wij weten dat U de waarachtige God bent en dat deze jongeling door U naar de stad Efeze gestuurd is.’ Een wolk overschaduwde de stad en direkt daarop klonk een laagtonige donder. De hele menigte viel op hun gezicht van angst en zei: ‘Wij prijzen U, U verborgen God die onzichtbaar bent en zie, aan ons geopenbaard bent omdat wij U gezocht hebben. Wij belijden U en er is geen andere God dan U.’

Toen sprak de heilige Johannes met hen en gaf op basis van de wet en profeten uitleg en onderwijs over onze Heer Jezus Christus. Zo gaf hij hen bewijsvoering en toonde aan dat onze Heer Jezus de Zoon van God is. En zij, nadat zij het geloof ontvangen hadden, smeekten dat zij het teken van de doop zouden mogen ontvangen, het uitroepend en God verheerlijkend.

De procureur smeekte de heilige (man) het volgende: ‘Als u het goed vindt mijnheer, laat dan boodschappers in de stad rondbazuinen: ‘Iedereen die in de Zoon van God gelooft, laat hem naar het bad komen en gereinigd worden van de verontreinigingen.’ En wat ons betreft, laten wij gaan naar de plaats waar het doopfont is. Geef iedereen die daar naartoe komt het teken, laat hem leven en niet vergaan.’ De heilige Johannes zei tegen de procureur: ‘U heeft goed gesproken mijnheer, zo zullen wij het doen zoals u het opgedragen heeft.’ Zij stonden

allebei tegelijk op en de procureur gebaarde met zijn hand dat zij stil moesten zijn. Toen zij stil geworden waren zei hij tegen hen: 'Tegen u, nieuwe kinderen die voor het evangelie gewonnen zijn, spreken wij. Vandaag zullen wij allemaal bij elkaar komen zonder wanorde. Ga naar het theater toe en daar zult u het teken van leven ontvangen.' Zij die zich verzameld hadden verdeelden zich hierop geordend in groepen terwijl zij het uitriepen tegen de procureur: 'Hoe moeten wij chanten en zingen?' De procureur antwoordde hen: 'Zeg en zing totdat u daar binnengaat: 'Glorie aan de Vader en de Zoon en aan de Geest der heiligheid! Heer wees ons genadig.' En het geluid van hun uitroep strekte zich uit tot vijf mijl buiten de stad.'

Zij kwamen bij het theater aan en gingen er naar binnen. Daarop kwamen de procureur en Johannes ook aan en gingen het theater binnen. De heilige(man) reageerde en gaf met zijn hand een teken dat de menigte stil moest worden. Toen zij stil geworden waren, ging de heilige (man) bovenaan de trap staan en zei: 'Sta op voor gebed!' Zij keken richting het oosten, vielen op hun gezicht neer en zeiden: 'Heer wees ons genadig!' Terwijl alle mensen op hun gezicht lagen, kwamen de priesters als laatsten binnen, zij liepen blootsvoets en waren in zak en as gekleed met stof over hun hoofden uitgestrooid en hun gezichten bedekt met roet. Zij rouwden en riepen uit: 'U God die in de hemel woont, heb medelijden met ons. Tegenover U hebben wij gezondigd en hebben ontelbaar veel zielen doen zondigen. Voor U is het niet moeilijk om ons te vergeven als U dat wilt.'

(H) Johannes spreekt de bekeerde menigte toe

Toen zij deze dingen gezegd hadden, stond Johannes op uit zijn gebed en zei: 'Sta op in de kracht van God.' Nadat zij waren opgestaan beëindigde hij het gebed en iedereen reageerde met: 'Amen.' Hij keerde zich om en keek naar de zeven priesters die daar stonden in verachtelijke kleding, met hun hoofden gefocust op het oosten en hun handen naar de hemel geheven, ontelbaar veel tranen liepen uit hun ogen en vielen neer op hun zwartgeblakerde wangen. Toen de heilige (man hen) zag, was hij bedroefd en huilde (ook), samen met de procureur, de hele menigte huilde. De heilige (man) knielde neer, bad en zei: 'Genadige God, de Vader en Uitzender van onze Heer Jezus de Messias, U Heer heeft gezegd: 'Als een zondaar zich bekeert van zijn zonden en rechtvaardig voor mij gaat doen, dan zal hij leven door de rechtvaardigheid die hij gedaan heeft.'⁹² Dit vraag ik U Heer, heb medelijden met het werk van Uw handen en walg er niet van. Laat dezen ontvangen worden die vergingen als schapen die geen herder hadden en laat hen Uw Grote en Vreselijke Naam prijzen en Uw geliefde Zoon onze Heer Jezus de Messias, want aan U en aan Hem en aan Uw Heilige Geest zij glorie en eer voor eeuwig, amen.' En de hele gemeente antwoordde: 'Amen!'

Toen stond hij op en riep hen, maar zij waren niet in staat om te spreken vanwege het huilen en snikken. Hij ging naar hen toe met de procureur aan zijn hand en sprak met hen, maar zij spraken niet. De heilige (man) gaf het kruisteken op het hoofd van ieder van hen. Toen klonk er een hartenkreet vanuit de gehele menigte en bij de heilige Johannes vloeiden de tranen rijkelijk. Hij zei tegen hen: 'Houd moed, verlies de hoop niet. Hoop is aan de mensen gegeven door de geboorte van de Zoon van God uit de maagd. Open uw monden en spreek met ons. Wij zijn uw ledematen en zijn vanuit het zelfde hout gesneden als u bent. Wij zijn (allemaal) door één God geschapen en zijn één ziel. Vrees niet, Hij zal u niet wegwerpen, Hij zal u niet afwijzen, Hij zal niet van u walgen. Van Hem heb ik geleerd dat als u in Hem gelooft, u zich aan de tafel in Zijn koninkrijk zult verheugen.'⁹³ Toen gaven de priesters antwoord en zeiden ten overstaan van de menigte: 'Hoe kan onze bedrieglijke mond nog spreken? Wat kunnen wij nog zeggen? Want het gezicht van ons hart is donkerder dan dat van ons uiterlijke gezicht. Wij kunnen onze mond niet openen om te spreken. Maar dit weten wij wel en belijden wij als waar dat er één God is die de wereld door

Zijn genade geschapen heft en Zijn Enige geliefde Zoon, onze Heer Jezus de Messias, die het lichaam van de heilige maagd heeft aangedaan. Of wij nu sterven of dat wij leven, wij kennen niemand anders. Wee ons dus, als Hij geen genade aan ons betoond en ons niet vergeeft. Want wij hebben veel eigendommen en goud dat vergaat, en met deze zielen hebben wij het vergaard.'

De procureur verzocht dat zij naar hem toe zouden komen, omdat zij ver weg van de menigte stonden en alleen stonden. Toen zij hen gingen halen om hen dichterbij te brengen en hen in het midden lieten staan, zeiden de priesters: 'Wij smeken u, vervuil uw handen niet aan onze stank. Wij zullen niet dichterbij komen dan tot hier, totdat Hij het wil in Wiens Naam wij geloofd hebben.' Het was ongeveer het derde uur van die dag.

(H) Doop en viering van het avondmaal

De heilige (man) reageerde en zei tegen de procureur: 'Geef opdracht mijnheer om het bassin vol te laten lopen met water. Wij moeten deze gemeenschap dopen en het woord van leven tot hen spreken. Geef opdracht dat tafels worden klaargezet verspreid over de hele stad. Iedereen die eten wil, onze Heer Jezus die duizenden in de woestijn verzadigd heeft zal (een feestmaal) voor hen klaarmaken.' Toen riep de procureur zijn zoon Menelaus die levend geworden was en zei tegen hem: 'Neem tien man mee, laat ieder van hen weer honderd man met zich meenemen van degenen die het teken van de doop ontvangen hebben. Laat zij de tafels dekken en een groot feestmaal klaarmaken.' Zij vertrokken en deden zoals de procureur het hen had opgedragen.

De heilige Johannes stond op van de bank waarop hij zat, ging naar de priesters toe en pakte da hand van degene die hun leider was, hij heette Apollo en de hand van nog een ander die Dyionysius heette. Hij ging dicht bij hen staan en sprak woorden van God tegen hen, waarover hij uitleg gaf en die hen vermaanden. De priesters Apollo en Dyionysius zeiden hardop: 'Heb medelijden met ons, Zoon van God en breng ons dicht bij Uw Vader, dat smeken wij U. Als wij gestraft gaan worden voor onze slechtheid, laat dan dezen niet gestraft worden, want wij hebben hen van Uw pad afgeleid. Wij smeken U, genadige Heer, wees ons genadig Heer wat betreft onze slechtheid. Als Uw rechtvaardigheid ons veroordeeld, laat dezen dan niet geoordeeld worden, want hun verminking is onze schuld.' En de hele menigte huilde.

Toen het bassin klaargemaakt was, gaf de procureur opdracht om olie te brengen, die gebracht werd. Toen stond de heilige Johannes op, bad en zei: 'Glorie aan U, Vader en Zoon en Geest der heiligheid voor eeuwig, amen.' En zij spraken hem na: 'Amen.' En hij zei: 'Heer God Almachtig, laat Uw Geest der heiligheid komen en rusten en blijven op de olie en het water. Laat hen baden en gereinigd worden van onreinheid en laat hen de Geest der heiligheid ontvangen door de doop. Laat U vanaf nu door hen noemen: 'Onze Vader die in de hemel bent.'⁹⁴ Ja Heer, heilig dit water met Uw stem die weergalmde over de Jordaan en onze Heer Jezus met de vinger aanwees (zeggend): 'Dit is mijn geliefde Zoon waar ik van geniet, luisteren jullie naar Hem!'⁹⁵ U bent hier net zoals u bij de Jordaan was. Ja ik smeeek U Heer, openbaar Uzelf voor deze gemeente die eenvoudigweg in U geloofd heeft en laat de naties van de aarde horen dat de stad Efeze de eerste is geweest die het evangelie aangenomen heeft, voor alle (andere) steden, en een zuster wordt van Urhāi (Edessa de stad) van de Parthen.' Op dat moment werd vuur over de olie geblazen en de vleugels van de engelen spreidden zich boven de olie uit. De hele menigte schreeuwde het uit, mannen, vrouwen en kinderen: 'Heilig, heilig, heilig, Heer God Almachtig, hemel en aarde zijn vol van lofprijzen voor U.' Direkt daarop werd het visioen onzichtbaar.

De priesters vielen op hun gezicht neer en huilden. De heilige Johannes kwam erbij staan en deed hen opstaan en zij zeiden: ‘Wij geloven in de Naam van de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid en wij zullen nooit iets anders (meer) kennen.’ Johannes kwam dichterbij en waste hen schoon van het roet, zalfde hen met olie en doopte hen in de Naam van de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid, ter vergeving van schulden en ter vrij spraak van zonde. De heilige Johannes zei tegen de procureur: ‘Geef opdracht dat zij gaan om zacht wit brood te halen met wijn, terwijl de hele menigte gedoopt gaat worden.’

Zij gingen, deden de voorbereidingen en maakten alles klaar.

(H) De afgoden vervangen door kruisen, een kerk gebouwd

Nadat de hele menigte gedoopt was, zeiden de priesters: ‘Broers, vaders en zonen, vandaag dragen wij het kruis van onze Heer Jezus de Messias. Waarom staan de beelden van de dochter van Satan dan boven onze stad? Laten wij gaan, hen naar beneden gooien en vernietigen en boven alle poorten het kruis van onze Heer Jezus de Messias plaatsen.’ De gehele menigte riep uit: ‘Waar moeten wij een kerk bouwen?’ De heilige Johannes was blij en verheugde zich en hij zei tegen de procureur: ‘Op de plaats die u het beste lijkt mijnheer.’ Toen kozen zij een passende plek uit, droegen het kruis daar naartoe en richtten het op, ook boven alle poorten van de stad plaatsten zij kruisen. De heilige (man) bad en offerde het offer (van brood en wijn), en liet hen deelnemen aan het lichaam en bloed van de Messias. Iedere zondag kwamen zij daar samen, braken zij samen het brood en hadden deel aan het lichaam en bloed van onze Levengever.

Hoofdstuk 9.

(H) Johannes door Nero gevangen genomen, de gemeente wil hem vrijkopen

Na dit alles, terwijl het Evangelie zich via de handen van de apostelen verspreidde, hoorde Nero, de onreine en slechte koning, alles dat zich in Efeze had afgespeeld. Hij stuurde (soldaten) en nam alles wat de procureur bezat mee en zette hem in de gevangenis. Hij greep de heilige Johannes, verbande hem en veroordeelde de stad, zodat zij verlaten moest worden.

Na drie dagen verzamelden gelovige mannen uit de stad zich en voerden overleg met elkaar, ze zeiden: ‘Laten wij in de kerk bij elkaar komen en zien wat ieder bereid is te geven en steekpenningen aan deze slechte heerser geven. Dan zal hij ons overgeven aan deze (man) die ons die dwaalden naar onze Heer gekeerd heeft.’ Toen zij dit zo overlegd hadden, verzamelden zij driehonderd pond goud en kozen tien man uit. Zij gingen aan boord van een schip naar Nero, de slechte koning om hem de steekpenningen te overhandigden, zodat zij de heilige (man) mee terug konden nemen.

(V) De droom van Nero, Johannes weer vrij

Toen zij vertrokken waren en de stad Rome rond middernacht binnenkwamen, terwijl de onreine Nero sliep, stuurde de Heer een engel naar hem toe. Hij verscheen aan hem in een vuurvlam, droeg een zwaard en wekte hem. Toen hij zijn ogen open gedaan had en naar hem keek, riep hij het volgende uit: ‘Ik bid u, wat heb ik met u te maken?’ De engel zei tegen hem: ‘Stuur de man die u uit Efeze in ballingschap hebt weggehaald terug, zo niet, dan zal dit zwaard u in uw onzuivere hart treffen voordat de zon weer opkomt.’ De engel sloeg hem en nam hem zijn spraak af terwijl hij huilde als een hond. Zijn slaven kwamen binnen toen zij zijn klaagzang hoorden en zeiden tegen hem: ‘Wat is er met u aan de hand, mijn heer de koning?’ Hij wenkte en zij brachten hem inkt en een vel papier waarop hij schreef: ‘Direkt, als het mogelijk is vandaag nog, laat Johannes de zoon van Zebedeüs, de Galileër die ik uit Efeze heb weg laten halen, de nacht daar doorbrengen.’ Daarnaast schreef hij snel de volgende boodschap

aan Efeze: ‘Iedereen die gevangen gezet is moet worden vrijgelaten en is vrij om te doen wat hij wil.’

Hierop werden zeelieden gebracht en mannen in wapenrok, zij namen de brieven uit de hand van de koning en gingen aan boord van een schip. Zij vertrokken en vonden Johannes ‘s middags biddend op zijn knieën. Zij zeiden tegen hem: ‘De koning heeft ons opgedragen dat wij u zouden begeleiden naar de plaats waar u vandaan gekomen bent.’ Zij namen hem mee, gingen aan boord van het schip en zeilden vredig over zee totdat zij hem afzetten bij de poort van Efeze, waarna zij terugkeerden naar Rome.

Toen de heilige mannen die de steekpenningen meegebracht hadden hoorden dat de heilige (man al) naar Efeze was teruggekeerd, zeiden zij: ‘Wij aanbidden U, Vader en Zoon en Geest der heiligheid, die gedaan heeft wat zij die U vrezen gewild hebben.’

Zij gingen aan boord van een schip en brachten de driehonderd pond mee terug. Toen zij Efeze waren binnen gegaan, lieten zij het goud zien en vertelden alles wat gebeurt was en de hele stad verheugde zich. Zij overlegden met elkaar en sloegen het goud op in een huis. Hierop huurden zij bouwmeesters in en bouwden er twee kerken voor, voor de aanbidding van onze Heer Jezus de Messias.

De heilige Johannes liep omhoog, ging onder het afdak zitten en alle vrije mensen uit de provincie Azië verzamelden zich bij hem. Daar gaf hij onderwijs en predikte over onze Heer Jezus.

Het woord van Nero werd over zijn eigen huis uitgevaardigd, maar hij durfde zich niet opnieuw uit te spreken over de provincie Azië. Dat wat betreft deze vreselijke man die Paulus en Petrus gedood heeft.

Hoofdstuk 10.

(H) Ontmoeting met Petrus en Paulus, Johannes schrijft het evangelie

Na lange tijd, toen de apostelen hoorden wat zich allemaal in het hele land van de Efeziërs had afgespeeld, stonden zij verbaasd en zeiden: ‘Voor onze Heer Jezus zijn deze dingen niet bijzonder, maar voor ons is het wonderbaar.’

Paulus vroeg na en deed onderzoek bij de apostelen om te weten te komen wat de heilige Johannes had meegemaakt. Elke dag en ieder uur smeekte hij God dat hij het waardig geacht zou worden om hem te zien.

Toen het evangelie zich over de wereld verspreidde, wilde de Geest der heiligheid het zo dat Mattheüs bewogen werd om het evangelie te schrijven. Na hem ook Markus en daarna Lukas. Nadat zij het geschreven hadden, stuurden zij het naar de heilige Johannes (met het verzoek) dat hij ook zou schrijven. Ook informeerden zij hem over Paulus die onderdeel geworden was van het getal der apostelen. Maar de heilige (man) wilde niet schrijven met het argument dat zij niet zouden kunnen zeggen: ‘Hij is nog jong,’ en Satan verdeeldheid in de wereld zou zaaien.

Toen de apostelen de landen doorgereisd hadden en het kruis gevestigd hadden, had het zich over de vier windstreken van de aarde verspreid. Toen stond Simon Cefas (Petrus) op en nam Paulus met hem mee naar Efeze waar zij Johannes opzochten. En zij verheugden zich met grote vreugde en predikten zonder beperking over onze Heer Jezus. Zij liepen omhoog naar de heilige (man) en troffen hem in gebed aan. Zij begroetten elkaar en verheugden zich met grote vreugde en vertelden elkaar alles wat onze Heer Jezus gedaan had en (over) de gelovige mensen die zij als priesters hadden aangewezen.

Petrus en Paulus gingen Efeze op een maandag binnen en gedurende vijf dagen drongen zij er bij hem op aan, terwijl zij zich verblijdden, dat hij een Evangelie schrijven zou. Maar hij wilde niet, met als argument: 'Als de Geest der heiligheid het wil zal ik schrijven.' En op zondagnacht, op dezelfde tijd dat onze Heer uit het graf opstond, sluimerden en sliepen de apostelen. En op dat geweldige moment van de opstanding, daalde de Geest der heiligheid neer en de hele plaats waar zij verbleven was hel verlicht. De mannen die wakker geworden waren, wekten hun vrienden en iedereen was verbaasd. Toen nam Johannes papier en schreef zijn evangelie in één uur en gaf het aan Paulus en aan Petrus. Toen de zon was opgekomen, gingen zij naar het huis van gebed en lazen het voor aan de hele stad en baden en namen deel aan het lichaam en bloed van onze Heer Jezus.

Toen gingen zij terug naar de heilige (man) en bleven dertig dagen bij hem. Hierna gingen zij naar Jeruzalem, naar Jakobus toe, de broer van onze Heer, totdat zij in Antiochië aankwamen.

De heilige (man) zat zomers en 's winters onder het afdak, totdat hij honderdwtintig jaar oud was. Daar heeft Zijn Meester hem begraven, net als Mozes op de berg Nebo begraven is.

Iedereen die gelooft en geloof hecht aan de tekens die onze Heer gedaan heeft door de hand van de apostelen, zal genade vinden op de dag van het oordeel. En voor wat betreft de Geest der heiligheid die zich in de Vader en Zoon bevindt, is alles makkelijk. Laat de kinderen van de kerk, zonder verdeeldheid, lofprijs opheffen, zonder onderzoek te doen naar de Vader en de Zoon en de Geest der heiligheid voor eeuwig, amen. Hier eindigt de leer over Johannes de zoon van Zebedeüs, die tijdens de maaltijd aan de borst van Jezus onderwijs kreeg. Die instructies en lessen gaf en gedoopt heeft in de stad Efeze.

¹ Vertaald uit Apocryphal Acts of the apostles (1871) Volume 2. pp.3-60. The History of John, the son of Zebedee, the Apostle and Evangelist
² Johannes 13:25
³ Romeins historicus 263-339 na Christus
⁴ Lukas 24:50-53; Handelingen 1:9-11
⁵ Handelingen 2:1-13
⁶ Mattheüs 28:19; Markus 16:15,16
⁷ Johannes 8:44
⁸ Genesis 3:15; Romeinen 16:20; Openbaringen 12:10
⁹ Johannes 14:26; 15:26; Handelingen 2:23
¹⁰ Mattheüs 1:23
¹¹ Johannes 1:14
¹² Johannes 18 t/m/ 20
¹³ Openbaringen 5:9
¹⁴ Filippenzen 2:8
¹⁵ Romeinen 6:4
¹⁶ Johannes 10:30
¹⁷ Johannes 14:7-9
¹⁸ Johannes 16:23
¹⁹ Mattheüs 17:20
²⁰ Johannes 17:17
²¹ Johannes 1:1-5
²² Mattheüs 28:20
²³ Johannes 16:13; Lukas 21:12-15
²⁴ II Petrus 2:5
²⁵ Exodus 32:9-14
²⁶ Lukas 23:34
²⁷ Genesis 1:27
²⁸ Genesis 5:32; 7:6
²⁹ Genesis 7:22,23
³⁰ Johannes 1:14
³¹ Hebreëen 4:15
³² Mattheüs 10:1-4; Lukas 6:13; 9:1
³³ Johannes 2:1-11
³⁴ Mattheüs 16:9; Markus 8:19; Lukas 9:16

³⁵ Mattheüs 15:38; Markus 8:9
³⁶ Markus 5:41,42; Lukas 8:54,55
³⁷ Lukas 7:11-16
³⁸ Johannes 11:17; 43-45
³⁹ Exodus 32
⁴⁰ Johannes 18:29-19:22
⁴¹ Johannes 19:5
⁴² Mattheüs 27:34
⁴³ Johannes 19:34
⁴⁴ Lukas 23:44
⁴⁵ Mattheüs 27:51; Markus 15:38; Lukas 23:45
⁴⁶ Mattheüs 27:52,53; Johannes 5:28
⁴⁷ Mattheüs 27:57-60; Markus 15:43,44; Johannes 19:38-42
⁴⁸ Johannes 20:1-17
⁴⁹ Johannes 20:19-23
⁵⁰ Johannes 20:24-29; 21:15
⁵¹ Psalm 16:7-11(NBG); 73:23,24(NBG); 80:15-18(NBG); 110:1-5; Mattheüs 26:64; Markus 16:17-19; Handelingen 7:56; Romeinen 8:34; Efeziërs 1:18-21; Kolossenzen 3:1; Hebreëen 1:3,13; 10:11-13; I Petrus 3:21b,22
⁵² Mattheüs 28:19; Markus 16:15,16
⁵³ Jesaja 35:6; Mattheüs 12:22,23; Marcus 7:31-37; 9:14-29; Lukas 11:14
⁵⁴ Jesaja 29:18; 35:5; 42:7,16,18; Mattheüs 9:27-31; 11:5; 15:30,31; 20:29-34; 21:14; Markus 8:22-26; 10:46-52; Lukas 7:21,22; 18:35-43; Johannes 9
⁵⁵ Jesaja 35:6; Mattheüs 4:24; 8:5-13; 9:2-8; Markus 2:3-12; Lukas 5:17-26
⁵⁶ Mattheüs 8:2-4; 10:8; Markus 1:40-45; Lukas 17:11-19
⁵⁷ Jesaja 6:3; Openbaringen 4:8
⁵⁸ Mattheüs 28:19,20
⁵⁹ I Korintiërs 1:24,30; 2:5
⁶⁰ Johannes 3:13, 32; 6:42
⁶¹ Johannes 6:41, 51
⁶² Lukas 12:32
⁶³ Psalm 124:24-27; Hebreëen 1:10-12
⁶⁴ Mattheüs 3:13-17; Lukas 3:21,22
⁶⁵ Johannes 2:1-11
⁶⁶ Mattheüs 14:13-33
⁶⁷ Mattheüs 8:28-34
⁶⁸ Johannes 8:44
⁶⁹ Kolossenzen 2:15
⁷⁰ Johannes 10:30
⁷¹ Johannes 3:16
⁷² Johannes 15:4
⁷³ Genesis 1:27
⁷⁴ Openbaringen 7:3; 9:4
⁷⁵ Johannes 10:14-16
⁷⁶ Johannes 6:53,54, 56
⁷⁷ Johannes 19:34
⁷⁸ II Tessalonicenzen 1:8; Judas 1:7
⁷⁹ Jesaja 66:24; Markus 9:44,46,48
⁸⁰ Psalm 2:7; Spreuken 8:25-36; Jesaja 45:13a(NBG); 48:16; Micha 5:1; Lukas 2:7; Johannes 1:1-4; 10-18; 8:58; 13:3; 16:28; 17:5,24; Romeinen 8:29; II Korintiërs 4:3,4; Galaten 4:4,5(NBG); Efeziërs 1:4; Kolossenzen 1:15-20; II Timotheüs 1:9b(NBG); I Petrus 1:20; I Johannes 4:9,10; 5:18b, Openbaringen 1:8(SV),17,18; 3:14; 22:13
⁸¹ Johannes 10:11
⁸² Lukas 10:20
⁸³ Lukas 12:32
⁸⁴ Lukas 15:10
⁸⁵ Psalm 119:176; Lukas 15:4-7
⁸⁶ Markus 5:2-15; Lukas 8:30
⁸⁷ Johannes 3:13; 6:38,41,42,51
⁸⁸ Lukas 9:22; 13:32; 18:33; 24:7,21,46; Handelingen 10:40; I Korintiërs 15:4
⁸⁹ Mattheüs 7:14; Johannes 10:7,9
⁹⁰ Johannes 17:20-24
⁹¹ Exodus 19:11
⁹² Ezechiël 33:14-16
⁹³ Lukas 22:30
⁹⁴ Mattheüs 6:9
⁹⁵ Mattheüs 17:5; Markus 9:7